IN HOC LIBELLO CONTENTA:

TABVLÆ GRASSANTIVM PASSIM HAERESEÔN

anasceuasticæ, atque analyticæ authore D. VVILHELMO LINDANO Dordraceno, Doct. Theologo atque Palatij Haghen. Decano.

QVIBVS SVBTEXITVR

SECTÆ LVTHERANÆ TRIMEMbris Epitome, per Fridericum Staphylum Regis Rom. consiliarium.

1561

ANTVERPIÆ.

Apud Ioannem VVithagium.

1 5 6 2.

Cum Gratia & Priuilegio.

Ad lectorem.

HAbes hic studiose lector Tabulas vigentium nunc atque passim grassantium hæreseôn anasceuasticas atque analyticas, hoc est confutatorias & resolutorias: ex quarũ intuitu errores fanatici de prisca hæreticorũ sentina pleriq; omnes nũc hausti & renouati, facillimè redarguantur, & in suæ vanitatis fumos resoluantur.

Item habes Sectæ Lutheranæ trimembrem epitomen, nẽpe de topicis prædicamentis seu principijs Sectæ Lutheranæ. De materia præsentium controuersiarum Luther.

De successione & concordia discipulorum Lutheri in confessione Augustana, Proposita VVormaciæ durante colloquio, per Frideric. Staphylum Regis Rom. consiliarium.

Omnia sedulò atque diligenter emendata: vt his munitus, facilè possis istorum pseudeuangelicorum telis virulentis resistere. Vale, & nostram hanc operam boni consule.

Tabula prima.

Demonſtrat Lutheri & aliorũ hæreſes atq; errores, ex mera Euãgelij ac doctrinæ liquidò Apoſtolicè imperitia enatas.

Tabula ſecunda.

Pugnam habet Lutheri ſecum ac mutuæ inter ipſos Euangelicos diſſenſionis planè ἀσπόνδου & irrecõciliabilis: vbi perſpicuè agnoſcas, nõ Chriſtũ, qui pacis Deus eſt, in eis loqui, ſed Antichriſtum, illo diſſenſionis ſpiritu in Angelum lucis ſeſe transformante.

Tabula tertia.

Catalogus ſectarũ ex vno Lutheri ſpiritu, nihil minus quã vno, ſed maximè vorio ac multiplici mundo exortarum.

Tabula quarta.

Index hæreſeôn, quæ priſcorum ex hæreticorũ, vel citra controuerſiam damnatiſsimorũ lerna, Euangelij titulo interpolatæ & renouatæ, per Lutherũ & eius ſyneuangelicos, nunc pro Chriſti Euangelio ſimplicioribus Chriſti ouiculis obtrudũtur.

Tabula quinta.

Pſeudologiarum atque nobilium aliquot mendaciorũ farrago, quibus iſti Euangelici ſuum ſtabilire conati pſeudoeuãgelium, Catholicã iuxta ac Orthodoxã Eccleſiæ Chriſti vexãt dilaniantq; doctrinã, congeſta ex ſcriptis infeſtiſsimorum Catholicæ fidei hoſtium Philippi Melanthonis, Brentzij, Caluini, Buceri, &c.

Tabula sexta.

Epitomen habet doctrinæ verè Euāgelicæ (quod ad dogmata nunc tempestatis cōtrouersa attinet) liquidò scripturis & vetustißimorū Patrum testimonijs corroboratæ atque cōtestatæ.

Tabula septima.

Chronologia affixa in piorum veri Euangelij studiosorum gratiam, quæ Orthodoxorum PP. & Scriptorum vetustißimorum, qui ante annos mille floruerunt, quorum testimonijs tantùm hæc conficiuntur, habet Catalogum.

PIO

PIO SPECTATORI EVANGELII VERI IVXTA atque Orthodoxi studioso, vnam in Christo fidem, vitamque Christianam.

Asce tabulas Christianæ F. nostræ Germaniæ, & catholicæ imprimis Christi Iesu ecclesiæ depictas, atque ex panoplia Euangelica, siue de verbo Dei Euangelico libris quinque clarissimi viri D. D. VVilhelmi Lindani Dordraceni. S. Th. D. & Professoris in Academia Dylingana, alijsque eiusdem scriptis breui in lucem edendis à pijs quibusdam collectas & delineatas tibi extra opus proponere voluimus contemplandas & perlustrãdas: quò aut catholicus videas, quibus cum errorum monstris tibi sit depugnandum, quid assiduè meditandum, quid pro sua cuiq; virili, vt bellum hoc sacrum feliciter tandem conficiatur, moliẽdum, ac studio obnixo, aut precibus saltẽ ardentibus, connitendum: Aut quolibet de Euangelicorum adeo variorum grege aduersarius agnoscas solis luce clarius (ni oculos ipse tibi demens erueris) quàm dogmata secteris infœlix, nihil minùs quàm Euangelica aut Apostolica, nédum Catholica aut Orthodoxa, imo plusquàm δὶς διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε ab illis dissonantia. Ta-

bulas igitur has lector, ceu velitationes ingrassantes, variorũ vt nominum, ita opinionũ, hæreticas turmas nunc candidus accipe, atque beneuolus, breui Panopliam Euangelicam quinque libris de verbi Dei Euangelici natura, partibus scripti, & τῦ ἀγράφυ non scripti, & Traditionibus liquidò Apostolicis instructam videbis, iustam in aciẽ aduersus omnes omnium phalangum castris Dei Israël maledicẽtium hostes eductam. Vale pie lector, & nostrum Euangelij Orthodoxi illustrandi studium gratus pijs adiuuato precibus, Euangelioque instaurando, & à Pseudeuangelicorum iniurijs ac sacrilegijs vindicando, pro sua quisque virili collaborato.

Parasceue in primam Tabulam.

Varia varijs probantur remedia, quibus homines Christiani aduersus grassantes passim hereseôn pestes obmuniantur, & porrecto quasi antidoto præseruẽtur. Verùm inter oĩa, illud haud postremũ meretur locum, quod istorum in cõtrouersia positorũ dogmatum antiquitatem demonstrat, simulq; originem illã primæuam ob oculos ponit: quod prima hæc tabula maiori ex parte effectum dabit, quæ Lutheri & aliorũ Pseudeuãgelicorum opiniones ex mera veri Euangelij, doctrinæq; liquidò Apostolicæ imperitia, ostendit enatas.

Lecto-

Æc Orthodoxorum Patrum & clarissimorũ antè annos mille scriptorum testimonia hoc in vicino tabulæ dextro margine recitata esse vera nisi ab impudentissimo negari nõ potest: Iã cũ ijs, qui hic patribus vetustissimis, de re itẽ vetustissima fidẽ abrogant, disputandi nõ est locus: secuti nec eadem scripturarum capitibus confirmandi. Quæ si quis requirat, Tabulam sextam & cæteras consulat. Vbi pro eo atq; instituti ratio tulit illa scripturarũ locis obmuniuim⁹, & perpetuo Catholicæ Christi Ecclesiæ cõsensu corroborauim⁹. Si quid porrò ingenij moderatioris homines copiosius desiderẽt illustratũ, et firmi⁹ cõprobatũ, id sua pro virili dabit breui nostræ Panopliæ Euangelicæ, siue de verbo Dei Euangelico lib. 3. & 4.

Prima tabula

DEMONSTRANS LVTHERI & cæterorum item istorum Euangelicorum errores & Hæreses, ex mera Euangelii veri ac doctrinæ liquidò Apostolicæ imperitia natas atque propagatas.

DD. enim Apostoli à Christo eruditi, & eius spiritu sancto edocti, Ecclesiam Christianam initiò docuere, vti nobis catholicis disertè attestatur

Dion. Areop. de eccl. Hiera. Cy. ep. 12. li. 1. & ser. de ablut. pedũ. Suffragatur. Aug. epi. 118. ad Ianuarium & aliȷs varȷs locis infra recitandis Tabul. 5. Nu. 7. & tabul. 6. Nu. 2. & sequent.

1. Sacramẽta esse plura quàm

- 1. Vnum.
- 2. Duo
- 3. Tria
- 4. quatuor
- 5. Sex

negat

1. Lutherus, vnũ tantũ asserens si iuxta scripturas loquendũ Capt. Babyl.

2. Luth. an. 30 in Catechis. Melan. olim Io. Cõ. an. 22 Caluinus Instit.

3. Cõfeßio Augustana. Philip. Me. Apol. an. 30.

4. Melanch. loc. com. an. 52.

5. VVilbel. Postellus in Pãthenosia vbi se fingit Eliã Pandocheum.

Orig. Periarchõ & ad Ro. 6. Aug. epi. 28.

2. Infantes oẽs nasci peccato originali infectos.

negat

- Zwingli⁹
- Caluinus
- Bucerus

propriè peccatũ esse maximè in Christianorum filȷs.

Aug. ser. 10. de verbis Apo.	3. Exorcismum adhibendum ante baptisma	negat	Lutherus Zwinglia. Caluinus.
Dionysi. Areop. de eccl. Hierarchia.	4. Abrenūciationē præmittendam.	negat	Lutherus Bucerus.
Basil. cap. 27. de spiri. sanct.	5. Aquam fontis cōsecrandā.	negat	Lutherani.
Chry. ho. 24. in Iohā. August. epi. 28.	6. Baptismum requirere aquā necessario.	negat	Caluinus.
Orig. ad Ro. 6. Augu. epist. 28.	7. Infantes esse Baptizandos.	negat	Anabaptistarū colluuies varia.
August. epist. 28.	8. Paruulos sine Baptismo aquæ non saluari.	negat	Caluinus. Bucerus.
Patres in cōc. Nice. ex actis Græcis. Consentiunt Basil. Chry. Nazi. Hieron. Augustinus.	9. Baptismū Christi esse alium à Iohan. Baptistæ Baptismo.	negat	Bucerus. Caluin'.
Augu. persæpe. epist. 28.	10. Paruulos Christianorum renasci, nō nasci filios Dei.	negat	Caluinus. Bucerus.

Basil. cap. 27. de spiritu sancto. Dion. Areopa. Mich. Syngelus.	11. Baptizatos oleo esse vngẽdos.	negát	Lutherani Caluinus Zwinglius
Cypr. serm. de ablut. pedum & epistol. 12. li. 1. August. lib. 5. contra Donatist. cap. 10.	12. Confirmationem esse sacramentum.	negat	Lutherus. Caluin9.
Cypr. vbi antè Flauianus cum synodo Michael Syngelus.	13. Cõfirmationẽ habere Chrismatis illinitionem.	negat	Bucerus. Caluinus
Fabia. martyr cũ syno. Hierony. contra Lucif.	14. Episcopum esse huius administrum.	negat	Bucerus Reforma. Bonnensi. Calui. Insti.
Cypri. epistol. 3. lib. 2. concil. 6. Constant. & alijs.	15. Eucharistiã fieri ex vino aqua permisto.	negat	Zwingl.
Iustinus Apolo. 1. Basil. de spiritu sancto capit. 27.	16. Eucharistiam fieri verbis sacerdotis nõ fide suscipientis.	negat	Luthe.
Iustinus Apol. 1. Irenæus lib. 4. cap. 32. Euseb. lib. 1. Euangel. Demonstr.	17. Eucharistiam esse veri ac presentis corporis dominici sacramentũ.	negat	Zwin. Calui.
Iustinus Apol. 1. Irenæus lib. 4. cap. 34.	18. Eucharistiã nõ habere verũ panẽ et vinũ vnà cũ vero corpore & sanguine Domini.	negat	Luthe rus cũ suis.

Iustinus. Apol.1. Irenæus libro. 4. cap. 32. & 34.	19. Eucharistiã nõ esse tantum corporis absentis symbolum aut signum.	negat	Carolstadius. zwinglius. Oecolampadius.
Irenæus lib.4.cap.32. &.34. Aug.ser.32. de verbis Aposto.	20. Eucharistiã nõ esse sacrificiũ tantum commemoratiuum.	negat	Philippus Melãcht. in Apologia.
Chry.ho.69.ad pop. Antiochenũ & ca.1.ad Philip. Gre. Nissenus. Damascenus, Aug. ser.32. de verbis Apostoli.	21. Eucharistiã esse sacrificium propitiatoriũ pro mortuis.	negãt	Lutherus, & alij ad vnum oẽs
D.Hieron. Dialog.3. contra Pelag.	22. Ad sacrificiũ corporis dominici recitandam orationem dominicam.	negãt	zwingliani. Anabaptistæ.
Leo mag. epist. 90.	23. Pœnitentiam adhibendã cõfitẽdaque esse necessariò peccata sacerdoti post lapsum à baptismo.	negat	Zving. Lutherus
Canon Aposto. Concil. Antioch. D. Leo Magnus epist.90.	24. Satisfactionẽ ad peccata lapsorum delenda esse adhibendam.	negat	Lutherus & alij.

25. Or-

Aug. lib. 2. cont. epi. Perm. cap. 13. li. 1. de Bapt. cōt. Don. cap. 1.	*25. Ordinem esse veri nominis sacramentum.*	negat	*Lutherus Caluinus.*
Germanus Constantin. Coelfridus apud Bedam.	*26 Clericis gestandas in vertice coronas.*	negat	*Lutherus & pleriq; omnes alij.*
Cypr. in Orat. Dominica. Hieron. in Danielem cap. 6.	*27. Horis certis Deum orandū.*	negat	*Lutherꝰ et Zwingliꝰ*
Hier. episto. ad Marcellā. Theophilꝰ Alexandrinꝰ. li. Pasch.	*28. Quadragesimam esse ieiunandam.*	negat	*Lutherꝰ et alij omnes*
Leo in sermo. varijs ternorum meminit, quæ Apostoli tradiderint ieiunanda.	*29. Quatuor tēpora esse ieiunanda.*	negat	*Lutherꝰ & alij omnes.*
Orig. Periarch. 29.	*30. Hominem liberi esse arbitrij.*	negat	*Lutherus. Melāc. ā. 22 Illyricus.*
Origenes ibidem.	*31. Operum piorū meritis reddēdam mercedem*	negat	*Lutherus Caluinꝰ.*
D. Basil. epist. ad. Iulianū Aposta. Syno. 2. Nicen. Ioan. Antiochenus Histor.	*32. Sāctorū imagines rectè obseruari & coli.*	negat	*Zwingliꝰ. Bullinger. Caluinus.*
Martialis episto. ad Burdegal. Prudētius hymno in D. Eulaliam.	*33. Sanctorum sacras reliquias esse venerādas.*	negāt	*Lutherani Zwingliani.*

34. *Dies*

Orige. in Mat. cap.1. P P. in Concilio	34. Dies sanctis festos celebrādos.	negāt	Anabaptistæ.	
Gāgrē. suffragatur. Orige. ann. 220. Vide Tab. 4. num. 4.	35. Sanctos rectè ad auxilium inuocari.	negāt	Lutherani. Zwingliani.	ad vnū omnes.
Chry. ho. 69. ad popu. Antioc. et Aug. de verbis Apoc. sermone. 32. Gre. go. Niss. Apostolos docuisse orandū, et sacrificandū pro mortuis. Suffragatur Synodus Africana apud Cyp. li.1. Epi.9 Tertull. de exhortatione castitat.	36. Purgari animas Christianorum hinc ad cœlum euocatas, viuorumq́ suffragijs adiuuari.	negāt	Lutherani. Zwingliani.	ad vnum omnes.
Orig. in nu. Homi.5. Cyp. serm. de Baptis. Aug. de Bapt. lib.2. cap.7.	37. Ritus quosdam sacramentis & ceremonias rebꝰ sacris adhibendas.	negant	Lutherani. Anabaptistæ.	
Epipha. Hæres. Apost. Aug. de Ciuit. Dei li. [illegible] c.4. Aposto. vouisse paupertatē.	38. Vota virginitatis et paupertatis rectè Deo fieri.	negat	Lutherus. Brētzius.	

Epiphanius in Apoštolicis.	39. Peccatū esse, post votum continēntiæ ad nuptias cōuerti.	negat	Lutherus Bucerus. Carolstadius Brentzius, et tota votifragorū monachorum & sacerdotum caterua.
Augu. serm. de Temp. Amb. in episto. 81. & ser. 38. Rufinus in Symbolo.	40. Symbolum Apoštolorū esse recipiēdū, quod ab ipsis sit cōditum Apoštolis.	negat	Brentzius in Catechismo magno. Caluinus in Instit.
Basil. cap. 27. de spiri. san. hoc ex proposito demonstrat. Sic et Chrysostomus variè, & alij PP. quos ad hoc euincendum recenset lib. 2. Panopliæ Euangelicæ.	41. Credenda esse quæ nobis sunt euangelizata, non solū quæ scripta.	negat	Lutherus Zwinglius Caluinus Bucerus Brentzius & oīs reliqua spiritus dissenonisis schola.

Quod istorum dogma quasi omnis controuersiæ caput, et errorum omnium seminarium refutat, vanumq́ demonstrat totus liber. 1. Euangelicæ Panopliæ, argumentis varijs adeoq́ ipsis ex verbis. — Lutheri, Ph. Melā., Brentzij, Buceri.

1. PETRI. 1.

Verbum Domini manet in æternum, hoc est autem Verbũ, quod vobis est Euangelizatum.

2. THESS. 2.

Itaque fratres state & tenete Traditiones, quas didicistis, ἔιτε διὰ λόγου, ἔιτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν *siue per sermonem, siue per Epistolam nostram.*

ROM. 16.

Rogo vos fratres, vt obseruetis eos, qui διχοστασίας, *dissensiones & scandala præter doctrinã, quam vos didicistis faciũt, & declinate ab illis.*

HINC hinc oculos vel tandem recipiat Germania, & ad Germanam illam vnius fidei verè certoq́ Euangelicæ redeat puritatem, quam à D. Thoma Apostolo, & Apostolorum discipulis pridem ab initio didicit.

Secunda tabula

PVGNAM HABET LVTHEri secum & cum suis, bellumqúe inter Lutheranos & alios Euangelicos planè ἄσπονδον & irreconciliabile.

PRAEFATIVNCVLA IN *secundam tabulam.*

CVm doctrina illa Apostolorum tabula superiore delineata hominibus nimis altùm dormientibus minus atque decuit, esset in vulgus nota, aut saltem euidens, non fuit illi inimico homini difficile, illa sua ziza-

nia

nia bono Apostolorum semini superseminare: quæ vt bonum illud Euangelicum semen corrumpunt totum per orbem initiò sparsum: ita sui quoque degeneratione atque dissimilitudine seipsa perdunt: quod in potissimis aliquot fidei capitibus operæpretium duximus demonstrasse. Ab illa vna igitur Apostolicæ & Catholicæ Ecclesiæ fide discedentes aduersarij, spiritibus illis iuxta Pauli prophetiam attendentes erroris, variè inter se ipsi de sua, quam quisque iactitat, Euangelica tumultuantur doctrina, vti

I.
DE CONFESSIONE AVGVstana Carolo V. Augustæ anno.30. exhibita.

Veram esse. } *aiebat* { *Philip. Melanch. eius & author & exhibitor Augustæ, Vbi absente Luthero eã consarciebat. Brentius & alij tunc temporis suffragatores.* } negat { *1. Philip. Melanch. cum suis Saxonibus & Brentio alijsque tunc temporis nõ paucis. Nam articulum confessionis illiusmet Carolo. 5. exhibitæ decimum de cæna* Domini, *hisce verbis scriptum, et exhibitũ: Docẽt, quod verum*

rum corpus & sanguis Christi veraciter sub speciebus panis & vini in cœna præsens sit. Hunc in modum anno consequuto VVittenbergæ permutarunt, imò verius mutilarunt. Quod corpus & sanguis Christi verè adsint, & distribuantur vescentibus in cœna Domini. Sic enim ad verbum habet confeßio anno. 31. VVittenbergæ cum Apologia Philippi edita. Item anno. 37. Haganoæ. Verùm anno. 40. & sequentibus in hunc vsque diem omnes editiones, etiam VVittenbergensis contrarium habet primæ illi de panis vinique speciebus profeßioni, haud dubium (vt tunc temporis putabant) Euangelicæ, hunc in modum. Quod cum pane & vino verè exhibeatur corpus & sanguis Christi vescentibus in cœna Domini: quod nouelli isti Lutheranæ doctrinæ discipuli pro Euangelio ignorauter arripientes, defendere audent doctrinam esse confeßionis Augustanæ, cùm plusquàm ex diametro cum illa prima & ideò vera, Confeßione Augustana pugnet.

2.

Bucerus & alij Zwingliani, qui Augustæ anno. 30. noluerunt Philip. & Suffragatoribus eius subscribere, inter quos fuère { Argentinenses, Constantienses, Memmingenses, Lindauienses.

3

Gaspar Zwenckfeldius, qui scripto libello nobis Laugingæ, ad Danub. sed nondũ, quod equidem sciam, in lucẽ edito, eã refutauit, nominatim autem illum decimũ confeßionis Augustanæ de Transsubstantiatione articulũ, admirans quonã pacto (nam Zwinglium hic sequitur) dogma illud, ait, Papisticum in confeßionem Augustanam adeò pro palàm, & quasi fidei indubitatæ, certique Euangelij à Lutheranis sit relatum?

2.

De sacramentorum numero.

1. *Septem esse*	ait	*Lutherus initiò.*	negat	*Lutherus Capt. Babylon. Zwinglius.*
2. *Vnum esse*	ait	*Lutherus si iuxta scripturam loquendum.*	negat	*Lutherus anno 31. in Catechis. & ad VValdenses. Phil. Melan. Confes. August.*
3. *Duo esse*	ait	*Lutherus anno. 30. in Catech. & ad VValdenses. Phil. anno. 22 locis communibus.*	negat	*Philip. an. 30. Confess. Aug.*
4. *Tria esse*	ait	*Philip. an. 31. in Apologia.*	negat	*Philip. an. 52 locis commu. vbi & Ordinem ostendit ex verbo Dei esse alijs sacramentis annumerandum.*
5. *Quatuor esse*	ait	*Philip. ann. 52. locis communis*	negāt	*Saxones in Confess. Saxonica cui & Philippus ipse subscripsit. anno. 51.*
6. *Semper sex fuisse, & alicubi septem*	ait	*VVilhel. Postellus in Pāthenosia, vbi se Heliam Pandocheum fingit.*	negāt	*Lutherani* / *Zwingliani.*

3.

De baptismo.

1. *Pecca-*

1. *Peccatum originale esse in paruulis*	ait	*Lutherus cū suis*	negat	*Zwinglius Caluinus Seruetus.*	
2. *Aquam batismi esse necessariam*	ait	*Lutherus cum suis*	negat	*Caluinus Institu. Bucerus commen. in Matt.*	
3. *Abrenūciationē baptismo esse præmittendam*	ait	*Brent. in ordinatiōe Ecc. VVirt. fo. 14*	negāt	*Lutherani & alij plærique.*	
4. *Remitti baptismo peccatū vt nō imputetur*	ait	*Lutherus cum suis*	negat	*Bucerus cōmentario in Matth. Calui. in Antido.*	*docentes nullū esse Baptismi aquæ effectum.*
5. *Concupiscentiam peccatum esse*	ait	*Lutherus Bucerus*	negat	*Zwinglius cum suis.*	
6. *Pueros esse baptizandos*	ait	*Lutherus & alij.*	negant	*Anabaptistæ.*	

4.

¶ De Eucharistia.

1. *Panem conuerti in corpus Christi solis manētibus speciebus*	ait	*Luth. lib. contra Zwinglia. Transmutatur panis, inquit Melanch. Confess. August. an. 30. Carol. oblata, vbi scriptū erat sub specieb' panis & vini vid. Ta. 2. nu. 1.*	negat	*Luth. & Melanc. cōf. Aug. an. 31. & nūc edita. ann. 56. Ioachim' westphalus cum tota illa coniuratorū aduersus Caluinū turba. Cōfess. de Eucharist.*

2. Panem esse merum corporis signum	ait	Zwinglius Oecolampadiꝰ Caluinus Buc. aliquãdo.	negat	Lutherus Cõfeß. Aug. Bucerus post Lutherizãs Com. in Math.
3. Panem esse verum vero cum corpore	ait	Luth. posteà. Cõfeß. Aug. adulterata. Lutherani plerique omnes.	negat	Luth. initio Carolstadiꝰ Zwinglius Caluinus.
4. Vinum verũ in calice manere	ait	Lutherus Captiuit. Babylon.	negat	Lutherus libro 2. cont. Zuinglium.
5. Eucharistiã esse adorandã	ait	Luth. li. de ador. Eucharistiæ. Carolstadius ad albe. Dureriũ. Bucer. actis. col. Ratispo.	negat	Brentius Confeßio VVittenberge. Lutherani.
6. Cõmunionẽ vtriusq; speciei esse necessariã	ait	Lutherus Confeß. Saxon. Cõfeß. VVitteb. pleriq; alij oẽs.	negat	Luthe. li. ad Bohemos et de Cap. Babyl. & serm. de Eucharistia.

5.

De libero arbitrio.

Quod nullum sit ĩ homine	ait	Lutherus Capt. Baby. in assert. & 3. libr. cont. Zwinglium. Phil. Mel. locis commu. an. 22. Illyricus.	negat	Phil. Mealnt. locis cõmun. an. 52. mendacium dicens esse horribile, & furorem Manichæorũ, hominẽ liberi negare arbitrij.

6.

De operibus.

1. *Esse ad salutem necessaria.*	ait: *Luth. vt ostēdit Geor. Maior li. de Operib. Melant. vt ibidem Georg. Maior.*	negat: *Luther. vt apertè ex Cō. ad Gal. demonstrat. Illyr. cōtra Geor. Maior. Melan. vt cōtra Maiorem scribēs ōndit Gallus.*
2. *Esse merita præmiorum in hac vita & post hanc vitam*	ait: *Melanth. in Apologia. Lutherus in Declaratione*	negat: *Caluinus & alij.*
3. *Esse merita vitæ æternæ*	ait: *Bucerus. sed ex gratia omnimodo gratuita, ad patres Concilij Tridentini.*	negat: *Apologia August. alij plerique.*

7.

De sanctorum inuocatione.

Sanctos esse inuocandos	ait: *Lutherus de præparatione ad mortem, & contra Taboritas.*	negat: *Lutherus Melanthon Caluinus & alij omnes.*

8.

De imaginibus.

Seruandas esse	aiunt: *Lutherus & plerique Saxones*	negant: *Luthe. per Bauariæ Palatinatum. Zwingliani Caluin. & alij.*

9.

¶ De Festis.

Celebranda esse } aiũt { Lutherani in Ordinatione Eccl. VVirtenber. } negat { Luthe. ad nobiles Germaniæ Luther. paßim per Germaniam.

10.

De Oratione pro mortuis.

Eam rectè fieri ac sine peccato } ait { Lutherus in capitib. fidei, sub mortem editis An. 44. } negãt { Lutherani Melanchthon. Caluinus, &c.

11.

De Purgatorio.

Post hanc vitam esse purgatorium animarum } ait { Lutherus varijs in locis, se certò scire. Item in capit. fidei ann. 44. docens licere, vt quis pro mortuo semel aut summum bis orct. Lieber Got hats mit der selen solchen gestalt, das ir zu helffen sy, soo sey ir genedich fo. 54. } negãt { Lutherani Melanc. Caluinus Zwingliani.

12.

D. Petrum	Romæ fuisse	ait	Lutherus in Homilia.	negat	Sebast. Franck. Velenus.

13.

D. Petrū Apostolum	Fuisse episcopū & eccle. Romanæ præsedisse	ait	Lutherus Bucerus	negat	Calui. Functius.

14.

Romanū pontificem	non esse Antichristū	ait	Bucerus, negās locū ad Philippenses in eum quadrare	negāt	alij plerique

15.

Hæreticum esse	Lutherum Zwingliū	ait	Zwinglius cū suis libr. contra Lutheranos editis. Lutherus cū suis lib. contra Zwinglia. scriptis	negat	Lutherus cū suis, se iactantes verè Euāgelicos. Zwingli⁹ cum suis se iactantes verè Euāgelicos.

De vsu Tab. 2. admonitio.

Isthæc adeò varia opinionum inter ipsos, quos se quisque magno cum supercilio dictitat, Euangelicos pugna vndénam sit exorta, suis ipse verbis docet verißimè (si quid aliud) Lutherus, istarum vere Euangelicarum ad vnum omnium viperarū parens, lib. 1. contra Zwinglia. Istiusmodi dissensionem (inquiens) & diuisionem inter ipsos (Zwinglianos) » non esse à spiritu sancto, sed à Sathana, quod spiritus ille ver- »

 tigi-

" tiginis contradicit sibiipsi quòd liberè concludẽdum est, Dia-
" bolum omnis dissensionis patrem esse eorum (Zwinglianorum) doctorem, &c. Hæc ibi Lutherus de Zwinglianis. Sed quid ei aliud Zwingliani respondeãt, quam, hæc in te tuosq; retorta Luthere de teipso tuisq; plus inter se quam nobiscum pugnantibus pronuncia, & verissimum dixeris. Quod ipsum tam de his, quàm illis aliisque ad unum omnibus istis factionibus verissimè una pronunciat Catholica Christi Iesu Ecclesia, vti & de istorum auis & proauis magnis, priscis illis hereticis, à quibus fanaticos istos mutuati errores, bellum Diaboli renouantes, afflictam Christi sponsam Ecclesiam diuexant. Certè vtut Euangelicorum istorũ quisque fortiter se inficietur Hæreticum, isthoc tamen sua doctrinæ inconstantia, & adeò pugna verissimum declarat quod D. scribit Hilarius lib. 7. de Trin. Hæreticorum esse incerta omnia & vana, inuicem dissidere, nõ eadem de eisdem dicere, cùm sint vel duo vel tres, semetipsos arguere, de eisdem verbis non consentientes differentia dicere, in idem tamen blasphemiæ concurrere propositum.

Conclusio Tab. 2

Isthinc Solis luce clarius liqueat, non Christi spiritum, qui pacis & cõcordiæ Deus est, in istis loqui Euãgelicis, sed Antichristi spiritum τῆς ἀπωλείας & dissensionis authorem: qui se trãsfigurans in Angelum lucis, Euangelicos sua mancipia istis antilogiis & contra dictionibus variis exagitat variè, atque bello collidens intestino in varios transformat Chameleontas: vt quemadmodum hi in omne conuersi colorum genus nunquàm album, veritatis symbolum, mẽtiri queant: ita & illi præclaram sanè suam prodentes constantiam, modò hoc, modò illud, modò iterum, nec hoc, nec illud docturientes nunquàm verùm, quod deseruerũt, attingunt, sed semper in illud suum Choicum, terrenum & verè Melanchtonicum, id est nigricans

gricans illud falsum, varia sub specie reuoluuntur, nisi vbi ad deserta dudum Ecclesiæ Catholicæ castra refugiunt: quod ô vtinam de illis ad vnum omnibus, vel tandem videre faxit Deus optimus, nunquam supplicare desinimus

HIEREMIAE. 8.

Verè mendacium operatus est stylus scribarum, confusi sunt sapientes, perterriti & capti sunt. Verbum enim Domini proiecerunt, & sapientia nulla est in eis.

Tertia tabula

CONTINET CATALOGVM sectarum & factionum ex vno Lutheri Spiritu, nihil minùs quàm vno, sed vario maximè ac multiplici istac tempestate nobis exortarum.

PARASCEVE IN TABVLAM TERTIAM.

CVm Euangelici inter ipsi de suo irreconciliabiliter adeò dissentirent Euãgelio, fieri non potuit, vt nõ in varias quoque discinderentur sectas. Vt enim quisque aliquid aliquando sibi apud suos meruisset nominis aut opinionis, se illius quasi coloniæ fecit ducem. Vnde tam varias hodie videre est sectarum nomenclatu-

 ras.

ras. Cùm enim in Lutherum istius Tragœdiæ nimis motoriæ choragum sibi permitterent discipuli, quod suo sibi ille sumpserat iure, pessima seductus magistra sui præsumptione, tot hodie nobis pepeiere vera illarum Euangelicarum viperarum genimina, quot prope extant capita. Quanquàm istud ex superiori opinionum inter se tumultuantium pugna satis superque viri prudentes agnoscant, quisnam spiritus istam de illa Christi vna fide pariat dissensionem: quò tamen pijs faceremus gratius, maximum videbamur nobis facturi operæpretium, si varias Lutheranorum, aut potiùs Euãgelicorum (nam Lutheri denominationem non alij modò factionis alterius damnant & execrantur, sed ipsi adeò Confessionis Augustanæ socij & coniurati abominantur) hîc proponeremus sectas, quibus, inter se dissecti, sibi quisq; vt arrogat, ita alijs ad vnum omnibus, verum derogat Euangelium. Omnium istarum nostræ istius tempestatis multo omniũ infelicissimæ factionum & sectarum fons, aut, vt dicatur verius, sentina Lutherus extitit, ante cuius tragœdiam vt nulla publicitus turbabat tranquillam Ecclesiæ Christi pacem dissensio religionis: ita post eius furiosas turbas Germaniæ per Anabaptistarum & rusticorum seditionẽ datas, & eius discipuli suum in illum nõ tam magistrum quàm ostensorem sibi sumpsere publicè, quod antè ab illo dissensionis spiritu simul didicerãt. Sed nunc vide sectarum castra, vt omnia aduersus vnã Catholicam Christi Iesu ecclesiam Syncretismo quodam coniurata: ita se mutuo inter ipsa dissidio ad illius pacem iugulantia. Hæreticorum enim bellum, pax est Ecclesiæ, ait Hilarius.

Ab illo igitur religioso monacho Augustianæ, imò Christianæ areæ palea exorti nominantur Euangelicorum, alij

Anno domini. 17. pridie omnium Sanctorum, affixit Themata contra indulgentias & alia.

LVTHERANI, qui impuram Lutheri doctrinam confeßione Augustana non comprehensam, sed quasi adumbratam, aut abortientem verius, sectantur. Ab ea enim non ipse modò Lutherus & quidam suffragatores, sed ipse adeò author & Hyperaspistes Philippus Apologia eam tutatus, euariauit sæpius, vt hic taceam Confeßionē ipsam in vno Eucharistiæ articulo trifariam deprehendi variatam, vti & alibi. O præclarum constantiæ Euangelicæ specimen. Vide Tabulam secundam, numero. 1. Atqui sic quidem factum oportuit, ne quid verum cernere volentibus deesset ad germanam Hæreseos istam indolem deprehendendam. Fidem enim, ait ille, vt testamentum moriturus, mutant. Quam confeßionem Augusta. sic sua à prima specie mutatam & adulteratam adeò, sequuntur hodie isti veri et germani (vti se iactitant) Lutheri discipuli imprudentes, eam libellis editis (vt putant) propugnantes aduersus Caluinum & Ioannem à Lasko, Ioachimus VVestphalus cum sua coniuratorū turba: cùm vera confeßio Augustana Carolo. V. anno. 30. exhibita, ab ista quæ hodie circumfertur, multis locis nō solùm fuerit alia, sed δὶς διὰ πασῶν καὶ πάντη etiam dissonans, vereq́ adeò ex diametro repugnans. Vide Tabul. 2. num. 1. Cæterum ex istius Lutheri horum omnium (vti quidem aiunt verbis, sed reipsa longè diuersum declarant) Patris reuerendi vtero, ceu viperæ, non aperto sed perrupto immunera per orbem proserpsēre viperarum certè Euangelicarum genimina.

Anno. 21.

GAROLSTADIANI, ab Andrea Carolstadio pridem

dem VVittẽbergæ Archidiacono Theol. Doct. nominati, qui primùm excitauit de Eucharistia tumultum, ait Philip. Epistol. ad Fredericum Myconium: imagines sustulit VVittẽbergæ, Missam abolebat, Luthero illa fictitia sua Pathmo oppidulo Thuringiæ Alstadio delitescente, ad Constandam Cæsa. Maiesta. violatæ fidei inuidiam: sed huius nomẽ obscurarunt discipuli, à quibus nũc dicuntur.

Anno. 26.

ZVVINGLIANI, à Zvvinglio antesignano, qui viuus suæ impietatis pœnas dedit, qui ab suis Heluetijs in acie trucidatus, à Catholicis Cantonibus exuritur. Itidem & alicubi Oecolampadiani à Ioanne Oecolampadio, Brigittano pridem Monacho. Alibi alia Sacramentarij à suæ quisque factionis authore sibi imponunt nomina: quæ tam variè diuulsa est, vt vel Luthero teste, plusquam in decem sectas sit dissecta.

Anno. 24.

ANABAPTIZARVM monstra varia non est cur hic accenseamus, quæ suis ipsis nominibus vt sapientibus omnino omnibus sunt exosa, ita publicitùs quoque explosa. Etsi horum origo ex disertis Lutheri ad VValdenses verbis fluxerit, pòst tamen homo constans eos non scriptis modò, sed extremo etiam afficiendos voluit supplicio, vti per Saxoniam anno. 27.

Anno. 21. & 27.

ICONOMACHI per omnes sectariorum species vagantur. De Carolstadianis, anno. 21. & Zvvinglianis, ann. 27. notius est, quàm vt sit reme morandum. Lutherani item non sunt pauci, maximè per Bauariæ Palatinatum, qui eodem inclinarũt, anno superiore. 27.

Anno. 36.

ANTINOMI à Ioanne Islebio Agricola originem ducunt,

cunt, contra quos Lutherus suos pridem discipulos scripsit damnans quod ipse docuerat prior. Hi dogma sequuntur, ait querela Lutheri, legibus diuinis contrarium, quod & nomẽ sonat: legẽ scilicet operũ reijcientes, finguntq́ homines cõtra cõscientiã fide iustos esse. Horũ factio VVittẽbergæ an. 38. plurimos excogitauit.

OSIANDRIANI, qui Andre Osiandrum sectantur, nos iustificari essentiali Dei iustificatione, hoc est, vt ait Querela Lutheri, quod nostra iustificatio est inexplicabilis cuiusdam iustitia, non gratiæ Dei in credentibus, sed naturæ. Horum antesignanos Funccium & Voghel scribunt anno. 56. publicè palinodiam cecinisse.

Anno. 45.

SVVENCKFELDIANI paßim per Sueuiæ oppida grassari cœperunt anno. 45. à Caspare Swinckfeldio Slesic nobilitatis nomen ducentes, qui suos iactitans enthusiasmos afflatuque diuinos, Fœtida de Manicheorum sentina euomuit, Christum non fuisse conceptum in vtero virginis Mariæ, ex natura & sanguine eiusdem, opificio spiritus Sancti, neque ex ea natum, sed aliunde à Deo creatum, hominem assumpsisse.

Anno. 45.

DAVIDICI siue Dauidgorgiani ab errone quodam Mago trahunt originem, qui sub annum. 45. per Frisiam sua venenata dogmata de priscis illis fœdißimorum Hæreticorum interpolauit lacunis, Saducëismũ inuehens, Angelos, Dæmones, Baptismum negat. Iudicium etiam extremum, carnisq́ salutem, etiam Apostolorum: omnes denique saluandos volebat secundũ spiritum, cùm tamen vitam æternam in cœlo neget futuram. Se illum esse tertium Dauid, qui in Christi regno super terram esset regnaturus, & alia impia plurima. Hæc lues per Hollandiam et Frisiam potißimùm obserpsit.

Anno. 45.

Anno. 45.

MENNONITÆ, ducem sequuntur quendam Mennonem, qui non secus à suis syneuangelicis, quàm à nobis Catholicis per varia opinionum portenta dissentiens, claudicat in varias partes. Zwinglianis & Anabaptistis cum primis suffragatus, negat Christum Iesum ex virginis matris Mariæ substantia hominem factũ, quòd immũda sit & peccato obnoxia, sed ex Dei patris substãtia, haud aliter, inquit Colloquio VVismariensi, atque meus filius qui meæ Ghertrudis filius dicitur, tametsi suam substantiam non ex ipsa, sed ex me solo habeat. Item Christũ non fuisse à Deo patre alium persona ante incarnationem: & istiusmodi blasphema plurima, quæ piæ aures abhorreant vel audire.

Habes hîc charißimè lector illa prima sectarum iam dißidio adeò pernicioso tantùm nobiliorum capita. In præsentiarũ enim perlibenter omittimus illas obscuras & consopitas factiones, quibus inter se tumultuantibus confluctantur, nouumq; in dies bellum moliuntur intestinum, sed quòd exoptatam Ca-
Anno. 55. tholicis pariat Catastrophen. Hinc Georgius Maior suis cum Lipsensibus bonorũ operum tuetur neceßi-
Anno. 57. tatem, illinc Illyricus suo cum Gallo candem oppugnat. Sic Philippo Melanchthoni, Brẽtzio, et alijs suæ sunt opiniones atque dogmata, quæ Sneppius, Sarcerius cum Ienensibus execrantur haud secus, atque à puro Lutheranismo (Euangelio dico) alienißima & ex diametro pugnantißima. Verùm istorum omnium castris Dei Israël aduersantium, bellum tandem aliquãdo, Deo Opt. propitio, speramus, erit Ecclesiæ pax: quam Catastrophen pijs omnibus nõ tantùm sperare iubeo, sed obnixus etiam supplico atque obsecro, pre-

cibus

tibus assiduis, vt impetrent, ne desinant vnquam (vtut Diabolus plurima quotidie iniÿciat desperandi argumenta) à Patre clementissimo contendere.

APOSTROPHE LECTORIS Catholici ad Euangelicos istos ad vnum omnes.

AD vos me refero Euangelici, quē sequar modò nequis illud tam absurdum respondeat, Quemlibet, modò nostrûm aliquem. Nihil potest dici inconsideratius. Quid enim verum sequar, cùm vestrum quenque aliÿs omnino omnibus, ipsisque adeò suis Doctoribus verum derogare videam? Quæ igitur vera? inquam. Nostra inquiet vestrûm quisque sola. Certè sola, si vera. Plura vera discrepantia esse non possunt. Vtrum igitur nos impudentes, qui labi nolumus: an vos arrogantes, qui mutua in vos cum iniuria, & præsentaneo adeò interitu vobis quisque persuasum habetis, scire vos solos omnia, & ea quæ omni cum Schola ætatum omnium pugnant Christiana.

D. IRENAEVS DE MVTVA inter Hæreticos discordia, qua & se mutuò iugulant, & vnam illam Catholicæ Christi Ecclesiæ fidem statuunt lib. 4. cap. 69.

Cum

CVm inter eos conuenerit, de his quæ in ſcripturis ſunt, tunc & à nobis confutabuntur. Non enim bene ſentientes tamen ſemetipſos interim arguunt, de eiſdem verbis non conſentientes. Nos autem vnum & ſolum verum Deum Doctorem ſequentes, & regulam veritatis habentes eius ſermones DE EIVSDEM SEMPER EADEM DICIMVS.

PARASCEVE IN TABVlam Quartam.

Starum factioſarum diſſenſionum authores & propugnatores cùm ſui ſuppuderet diſsidij quòd ſua ipſorum conſcientia agnoſcebant certiſsimum eſſe ſpiritus nihil minùs quàm Euangelici argumentum, magna omnes animi contentione ſuum quiſque, quod adhibuiſſet, dogma vtut fœdum & abſurdum, Euãgelij inſignire audebant titulo, quò incautioribus fucum facerent facilius, priſcamque etiam illi adſerere purioris ac veteris etiam Eccleſiæ doctrinam, Patrum item vetuſtiſsimorum ſuffragio præiudicatam iactitare, ac pro ipſiſsimo denique, ſi ſuperis placet, Euangelio cæcutienti ac deliranti præ ſenio iſti mundo venditare atque obtrudere. Ceterùm tabula quarta magis, quod dudum diximus, dabit confirmatum atque demonſtratum clarius, Euangelij videlicet titulo Dæmonem illum mendaciorum patrem, hoc æuo imperitis homunclis priſcas illas non minus fœdas, quàm horrendas obtrudere hæreſes: quas, vt magis noceant, ceu venenum melle præliũ, piæ veræque doctrinæ, adeoque Euangelicæ pallio veſtit,

ſtit, ne quis de facili fraudem aut percipiat, aut ſuſpicetur etiam. Quò igitur ſonticæ iſtæ Euágelicorum peſtes minus Chriſtiano gregi adferant noxæ, hęc tabula quarta Cacodęmonis illius veteratoris callidiſsimi detectas dabit præſtigias omnibus ſuæ ſalutis æternæ ſolicitis, vbi conſpicati, quàm tetras, quàm horrendas Euangelici iſti interpolent Euangelij prætextu, renouentque miſeris mortalibus hæreſes, aliquando ad cor reuerſi agnoſcant verum eſſe Pſeudoeuangelium, ac, vti Paulus appellat, falſi nominis ſcientiam veramque heterodidaſcaliam & doctrinam ab Apoſtolorum Euangelio non modò variam ; ſed plus etiam quàm diametro toto diſsidentem, quicquid ab vna illa fide Catholica in hodiernum vſque diem obtinente diſſentit.

Quarta Tabula

INDICEM EXHIBET HAEreſeôn, quas priſcorum ex hæreticorum vel citra controuerſiam damnatiſsimorum lerna, Euangelii titulo renouatas per Lutherum & Syneuangelicos, nunc tempeſtatis pro Chriſti Euangelio Diabolus Catholicæ eius Eccleſiæ conatur obtrudere.

Hæreses suam ad originem reuocasse, est refutasse.

Hæretici olim damnatissimi docuere hæc

*Ann.*350. *Manichæi, teste* D. *Hieronymo præfatio. in* Dialog. *Pelag.*	1. *Hominẽ non esse liberi arbitrij.* } sic {	*Lutherus Melãct. initiò, sed nunc contrarium, Lo. com. Ann.*52. *Bretzius. Illyric.* Caluinus *& alij ex dimidio.*
Cerdoniani teste Augusti. ad *Quod vult.*	2. In nullo *Propheta-rum* Christi *spiritum requieuisse*	*Michaël* Seruetus teste Caluino actis eius.
350. *Manichæi*	3. *Legẽ* Dei *hominibus esse impossibilem.* } sic {	Lutherus Calui. in Instit.
390. Pelagiani teste August. varijs in locis.	4. *Non esse peccatum originale propriè in infantibus.*	*Zwinglius*, Seruetus Anabaptistæ.
Pelagiani Augu. lib.3. cap.3. contra Iulianum.	5. *Non esse Christianorum infantes peccato contaminatos, sed mundos.*	*Zuuinglius Caluinus Bucerus.*
Pelagiani. *Augu. ad Quod vult.*	6. Christianorum *infantes nasci bonos & hæredes vitæ æternæ, non renasci*	Bucerus Caluinus.
350. *Maßiliani, Damascenus in Hæresib.*	7. *Baptismũ hominẽ nõ perficere,* τελεῖν *& sanctificare, nec diuina sacramẽta accepta animi sordes expiare.*	*Luther* is *Zwinglius.*

8. *Pecca-*

Maßiliani. Ibidē.	8. *Peccatum originale in Baptiſmo nō remitti, ſed manere non imputatum*	*Lutherus*
Seleuciani & Herminiani apud Augu. ad Quod vult.	9. *Non eſſe Baptiſmum aquæ neceſſariam*	*Caluinus in Inſtit.*
210. *Nouatiani teſte Theo. doin fab.*	10. *Confirmationem non habere ſacri olei illitionem*	*Bucerus Caluinus.*
330. *Donatiſtæ apud Optatum.*	11. *Chriſma conſpuendum & conculcandum*	*Caluinus in Inſtit. Lutherus.*
1000. *Berēgariꝰ.*	12 *Euchariſtiam tantum eſſe corporis dominici ſignum.*	*Zwinglius Oecolampadius Caluinus.*
1000. *Berengariani teſte Guitmundo Auerſano*	13. *Euchariſtiam habere verum Domini corpus cū pane vero*	*Lutherus cum ſuis.*
330. *Maßiliani apud Theodor.*	14. *Euchariſtiam ſub panis ſpecie non habere re ſanguinem*	*Lutherani in Polonia ait confeſß. Polonica.*
	15. *Euchariſtiam comeſtam nec prodeſſe, nec obeſſe.*	*Bucerus.*
40. *Neſtoriani apud Cyrillum epiſtol. ad Colobaſ.*	16. *Euchariſtiam non habere corpus Chriſti extra vſum ſacramenti.*	*Lutherani.*
350. *Aërius, teſte D. Auguſtin. & Epiphan.*	17. *Pro mortuis non eſſe ſacrificandum.*	*Lutherani Zwingliani.*

310. *Iouiniani test. Hier. lib. 2. contra Iouinianum.*	18 *Non posse iustos peccare, nec spiritum sanctum amittere.*	*Anabaptistæ.*
300. *Audiani teste Theodo. in Hæresib.*	19. *Confessionem sacramentalem non esse necessariam*	Lutherani Zwingliani.
350. *Maßiliani, Damascenus in Hæresib.* 1250. *& Albigenses.*	20. *Ordinis sacramentum nō esse veri nominis sacramentum, nec ordinationibus clericos fieri spiritus sancti participes*	Lutherani Zwingliani.
450. *Armeni, Cathari, Flagellatores.*	21. *Sacramenta omnia esse hominū figmenta. Sacramenta non conferre gratiam*	Lutherani Zwingliani.
780. *Feliciani. VValdenses.*	22. *Imagines Christi & sanctorum esse Idololatricas*	Zwinglius Caluinus Lutherani per Bauariam superiorem.
350. *Porphirius et Eunomius, Eustathius, cōcilio Gangrensi.*	23. *Miracula esse Dæmonis præstigias*	Lutherus Caluinus
320. *Vigilantius, teste Hieronym.*	24. *Reliquias non esse venerandas*	Lutherani Zwingliani.
308. *Cathari apud Seb. Francum, & Guido.* 320. *Vigilantius apud* Hieronym.	25. *Sanctos non esse ad auxilia inuocandos*	Lutherani Zwingliani.

26. *Vir-*

360. *Iouinianus teste Hieronym.*	26. *Virginitatem non præstare matrimonio.*	*Luther. in Epithalamio. Confeß. VVirtenb. Brentzius.*
350. *Aërius, apud Epiphanium.*	27. *Non esse ieiunãdum certis diebus.*	*Lutherani Zwingliani.*
50. *Simon Magus teste Theodo. & Irenæo.*	28. *Nos per opera non saluari, sed per fidem.*	*Lutherus Illyricus.*
450. *Armeni Cathari.*	29. *Non esse animarum post hanc vitam purgatorium.*	*Confeß. VVirtenbergensis. Lutherani Zwingliani.*
Armeni	30. *Animas dormire vsque ad iudicium.*	*Anabaptistæ.*
50. *Symon Magus* 90. *Menander.*	31. *Carnis resurrectionem esse fictitiam.*	*Seruetus Libertini in Gallia, vt ait Caluin. in Actis Serueti.*
260. *Sabellius.*	32. *Christum non persona esse alium à patre.*	*Michael Seruetus. Ludouicus Hetzerus Anabaptistarum dux, test. Seb. Franco. Menno.*
325. *Arrius*	33. *Christum non esse æqualem Deo patri, nec eiusdem substantiæ.*	*Hetzerus, test. Seb. Franco. Luther modicum tenet de homousio, & Trinitatis vox in Teutonico ei non placet, ait, lib. contra Latbomum.*

50. *Basilides* 300. *Manichæi*	34. *Christum nostrã naturam ex virgine Maria non assumpsisse.*	*Melch. Hofma. ait forma Eccle. August. ann. 56. edita. Menno in Colloquio VVismariensi.*
	35. *Christum substantiam secundùm animam habere æternam.*	*Seruetus in* Dialog. *VVilhel. Postellus in claue absconditorum.*
425. *Nestorius.*	36. *Christum in duabus naturis duarum esse personarum*	*Adam Pastoris vt ait Georgius Cassand.*
455. Eutyches.	37. *Christum in vna persona vnius etiam esse naturæ*	*Seruetus Swenckfeld. test.* Geor. 2. Caß.
380. *Origenistæ.*	38. Damnatos omnes, *& Dæmones esse saluandos*	Ioannes *Deneskius &* Anaba. *ait Seb. Franc. Dauid Ioris.*
50. *Chiliastæ & Cerinthus Iudaizans tempore* A*postol.*	39. *Christi regnum fore corporale annorum mille*	*Anabaptistæ quidam teste Sebast. Franco.*

D. POLYCARPI IN HAERE-ticorum blaſphemias Epiphonema, ex D. Irenæo apud Euſebium lib. 5. cap. 20.

ὦ καλὲ θεὲ εἰς οἵους με καιροὺς τετήρηκας ἵνα τούτων ἀνέχωμαι,

O Deus bone, in quænam ſeruaſti me tempora, vt iſthæc blaſphema ſuſtineam?

SI hæc Apoſtolicus ille Polycarpus aures ſuas continens ad illa Florini cuiuſdam à traditione Apoſtolica variantis dogmata exclamabat, quid eum hodie & facturum & dicturum, imò exclamaturum credas, vbi omnis Apoſtolorum doctrina prophanatur, euertitur, proculcatur?

PARASCEVE IN TAbulam Quintam.

ISthæc atque id genus fanaticorum errorum monſtra Euangelici iſti renouantes, & ab orco emortua pridem, atque ſepulta in lucem reuocantes, vbi varijs Catholicorum ſcriptis fuiſſent non tam oppugnati atque confixi, ſuæque vanitatis manifeſtò conuicti, ne quid tamen fucorum omittere videantur, ſuis quod genuinam oſtentaret doctrinam Euangelicam, audebant & ſe veterum Patrum ſententijs obmunire atque defendere, & ad priſcam illam ſynceriorem Eccleſiam adeò quaſi proteſtantes prouocare. Verùm

 qua

qua id fecerint fronte ipsi viderint, certè qua fide, nunc omnis iudicet orbis Christianus ex hac nostra tabula. 5. superioribus suffixa. Porro quod hisce pauculis nunc demonstratum damus exemplis, posset si tabula caperet, alijs plurimis haud minùs illustribus comprobari. Hic enim non licuit proponere in theatro omnia atque vniuersa fraudum & pseudologiarum genera, quibus ad simpliciorum & imperitiorum perniciem abutũtur, sed illustriora modo mendacia, quibus quasi nubeculis veritati oppansis doctrinam Ecclesiæ Christi etiamnum Catholicè obtinentem conantur cum primis obscurare. Alia autem id genus emblemata suo dabit tempore oratio illa ad Episcopos Catholicos de Ecclesia per scholas Ecclesiasticas instaurandas reformanda: quæ ex aduersariorum scriptis tãquam angiæ stabulo innumera propè ostendit, non modò illita impiè veterum scriptorum libris menda: sed affĩcta etiam sacrilegè mendacia, quæ istos nihil pudet pigétue mundo obtrudere, lectoribusq; imperitis & incautis pro Euangelio venditare. En tibi igitur L. Christ. indubia spiritus, qui istos in tuam piorumque omnium perniciem exagitat Euangelicos, signa & ἀποδείξεις plusquàm Euclidianæ, quæ istos demonstrent pseudologos, imò, vt dicam veriùs, pseudoeuangelicos. Nam hisce stigmatibus, aut (si malint) emblematibus insigniti, illud quisque ipsorum tam dicat verè, vt nihil vnquam verius, Signa PSEVDOAPOSTOLATVS nostri hæc sunt. Sed ipsam nunc tab. 5. attentis contemplare mentis oculis non veritatis odio, aut anticipatæ opinionis præiudicio excæcatis.

Tabu-

Tabula quinta
PSEVDOLOGIARVM ATque nobilium aliquot mendaciorum luce meridiana clariorum: quibus pseudoeuangelici isti suum stabilire conantes Euangelium, Catholicam ac verè Euangelicam vexant doctrinam.

Indiculus mendaciorum ex plurimis aliquot, quibus isti Euangelici suum statuere conantur pseudoeuangelium.

I.

Philippus Melanch. in Examine ordinandorum, anno. 54. & appendice locorũ commu. anno. 52. fuisse in Ecclesi a veteri consuetudinem, vt post diuortium liceret personæ innocenti coniuge superstite alteri nubere, annotat in Matthæum

α 1. *Origenes.*

β 2. *Eusebius Cæsarien. ex Iustini Apologia, fœminam Christianam libellum dedisse repudij.*

γ 3. *Hieronymus recitat exemplum Fabiolæ, quæ alteri nupsit.*

Falsum & fraudulentum.

α 1 *Quia scribens in Matthæum Origenes ait, Episcopos quosdam malum hoc peioris causa permisisse*

1.	2.	3.
Contra scripturam dicentem: Mulier alligata est viro, & cæt.	Extra scripturam.	Aduersus ea, quæ ab initio erant scripta. Dico vobis, quicunque, &c.

β 2. *Eusebius Cæsariensis eam quidem diuortium fecisse, sed Christianam illã non ait nupsisse alteri priore superstite marito, quod tibi Philippe ex eo fuit probandum.*

γ 3. *Hieronymus factum recitat Fabiolæ, quod extra controuersiam est, quod & hodie videre est per Germaniã in vestris passim Ecclesiolis: sed in statu iuridiciali res versatur, an illa fecerit rectè atq; legitimè, an secus. D. Hieronymus igitur adeò Fabiolæ factum non probat, nedum Euangelio dicit consentaneum, vt eam disertè profiteatur.* *

1. *Fecisse contra legem Pauli, imò Christi: quod ignorãs Euangelij vigorem alteri nupserit.*
2. *Ream peccati idcirco fuisse. ait namq;*
3. *Facilè culpam fatebor, &c. & iterum,*
4. *Sed quid ego in abolitis & antiquis moror, quærens excusare culpam, cuius Pœnitentiam (publicam) ipsa cõfessa est?* (*)
5. Ad hæc subtexuit: *Non laudabo conuersam, nisi prius reã absoluero.*

II.

Philip. Melancht. in Ecclesia sua.

Sacramenti Eucharistiæ oblationem pro mortuis non fuisse Augustini ætate.

Falsum,

Quia tota Africana Ecclesia in Synodo vetuerat pro quibusdam offerri Eucharistiam Cypriani ætate, eodem teste, lib. 1. Epist. 9.

Ter-

Tertullianus de exhortatione castitatis.
Ambrosius Orat. funebri in fratrem Satyrum.
Chrysostomus. Hom. ad Antioch. 69.
Augustinus serm. 32. de verb. Apost.
Enchiridij cap. 110. ad Dulcitium quæst. 4. confess. 9. c. 12.

III.

Philip. Melancht. ibidem.

Sanctorum inuocationem temporibus Gregorij primi irrepsisse in Ecclesias.

Falsum,

Quia Cypriani ætate anno. 160. Virgo Mater inuocabatur vti ex eo recitat Nazianzenus Orat. in Cyprianum.
Nectarius Constantinopolitanus inuocat D. Theodorum.
Augustinus de cura pro mortuis cap. 4. & serm. 1. D. Laurentium.
Ambrosius de viduis.
Hieronymus Paulam in eius Epitaphio.

IIII.

Philip. Melancht. Apolog. Confes. Augustanæ.

Neque reliqui veteres Scriptores ante Gregorium (primum) fecerunt mentionem inuocationis Sanctorum.

Falsum. *An. D. 160.*

Quia Cyprianus libr. de sua vita, teste Nazianze. orat. in C. Cypr. narrat, quòd virgo quædã Christiana D. Virginem Mariam ἱκετεύουσα βοηθῆσαι supplex ad auxilium inuocarit. *An. D. 220.*
Origines com. in D. Iob. inuocat Sanctos. *An. D. 350.*
Nectarius Constantinop. D. Theodorum Mart. *An. D. 360.*
ἵλεω, Christum redde propitium.
D. Nazianzenus Basilium Monodia. *370.*
Chrysostomus docet Sanctos inuocandos ad Phi-

lip-

lippenses, cap. 1.

D. Ephrem D. Virginem inuocat. 370.

Ambrosius de viduis, obsecrandi sunt Martyres, & cæt. 380.

Hieronymus D. Paulam in Epitaphio. 390.

Prudentius D. Laurentium, & alios. 360.

Augustinus serm. 1. in D. Laurentium. 400

Vigilius Tridentinus in vita D. Sisinnij. 420

Theodoretus. D. Ephrem inuocat in vitis. SS. 430

V.

Ioan. Caluinus Institut.

Veteres, cùm de Sacramentis propriè loquuntur, tantum duo agnoscere.

Falsum,

Quia Cyprianus plurium meminit quàm Baptis. & Eucharist. lib. 1. epist. 12. Serm. de ablutione pedum.

Tertullianus libro de pœnitētia. Hieronymus contra Luciferianos. Leo Magnus epist. 90.

D. Augustinus locis mox recitandis.

VI.

Ioannes Caluinus Institut.

D. Augustinum tantum duo agnoscere, Baptismum & Eucharistiam.

Falsum,

Quia epist. 118. ad Ianua. Baptismum & Eucharistiam & siquid aliud, &c.

Lib. 5. contra Donatistas cap. 20. Confirmationis meminit.

Lib. 2. contra epist. Perme. cap. 13. sacri Ordinis, disertè sacramentum appellans, & cum Baptismo conferens, & alibi.

VII.

Ioan. Caluinus ibidem.

Augu-

Augustinum citra controuersiam esse suum, hoc est Zwinglianũ & Berengarianum.

Falsum,

Quia idem corpus Christi Domini docet adorari Aug. & manducari in mysterijs Christianorum, quod de virgine natum & à Iudæis crucifixum, in Psal. 98. Et quia in ipsa carne hîc ambulauit, & ipsam carnem nobis manducandam dedit. Et concione. In Psal. 33. Ferebat enim Christus illud corpus in manibus suis. Et alibi persæpe verbis disertißimis.

VIII.

Ioan. Brentzius cum suis in Confess. VVirtemb.

Veteribus ignotam fuisse Transsubstantiationem.

Falsum,

Quia Cyprianus serm. de cœna: Panis iste non — *An. D. 230.*
effigie, sed natura mutatus factus est caro.
Eusebius Emissenus Hom. 4. in Pascha. — *An. D. 250.*
Terrena commutari & transire. Rursus.
Conuerti in substantiam corporis Christi creaturas.
Chrysost. de Encænijs. Absumi panẽ. Et in — *An. D. 360.*
Liturgia. Sacerdos sacra illa benedicens manu atq; cõsecrans ait. μεταβαλὼν transmutans (ea Domine) spiritu tuo sancto.
Basilius sic ad verbum in Liturgia. — 350.
Ambrosius lib. de his qui. & c. c. 9. Non esse quod natura formauit, sed quod benedictio consecrauit. Maiorem enim esse vim benedictionis, quàm naturæ, quia benedictione ipsa natura mutatur. — 380.
Augustinus, Iam non est panis, sed corpus Christi. — 400.
Serm. 28. de verbis Dom.
Ioan. Damascenus libr. 14. cap. 4. Panem & vinum — 410.

» μεταποιεῖσθαι αὐτοφυῶς, transmutari supernaturaliter
» in carnem & sanguinem Domini.
Hesichius lib.6.in Leuit.cap.22. Fieri translationem. 410.
» & commutationem. 480.
Gelasius, transeunt in diuinam naturam. 700.
» Theophilactus in Marci, c.14. Transformari panem
in carnem Domini.

IX.

Ioan. Brentzius ibidem.

Eucharistiam olim non fuisse sacrificium propitiatorium.

Falsum.

Quia Ecclesia tota Africana ante Augustini & Cypriani aetatem pro mortuis obtulit, teste Cypr. lib.1. epist.9.

Augustinus docet esse propitiationem pro mortuorum etiam peccatis. Enchirid. cap.110. & serm. de verbis Apost. 32.

Ad Dulcitium quaest.4. & alibi persaepe.

Ambrosius pro fratre Satyro sacrificat, Orat. funeb.

X.

Ioan. Brentzius ibidem.

Nec quicquam certi definit Augustinus de Purgatorio.

Falsum,

Quia hac de re scribens ait Augustinus,

» 1. Non dubium est prodesse precantis pro mortuis affectum
» ijs, qui cùm in corpore viuerent, talia sibi prodesse post hanc
» vitam meruerint. De cura pro mortuis, cap.4.
» 2. Non est dubitandum, mortuos adiuuari orationibus san-
» cta Ecclesiae, & sacrificio salutari. Augustin. de verbis A-
post.32. serm.
» 3. Nec omnino ambigendum est, ista prodesse defunctis,
» sed talibus, qui ita vixerunt, & caetera. Augustin. de cura
pro mort. capit.4. de ciuitate Dei. 21. capite. 15. & alib
fre

frequentiſſimè.

XI.

Martinus Bucerus de cœnę Dom.adminiſt. lib.2.cap.18.

Sacrificium cœnæ Dominicæ in alijs Eccleſijs adiungebatur (funebribus precibus) in alijs minus. In Auguſtini Eccleſia adhiberi ſolebat. Vnde de funere matris Confeſſionum ſuarum. 10.cap.12.

Falſum,

Quia per omnes Africanas Eccleſias offerebatur pro mortuis vti ex Canone Conc. Africani docet Cypr.lib.1.epiſt.9.

Chryſoſtomus de Antiochena Eccleſia idem teſtatur Hom. ad popu. Antioch.69. Et de Conſtantinopolitana, Homilia in primum caput ad Philip. Item Liturgia.

Baſilius de Armenica & Cappadoce in Liturgia.

Damaſcenus Orat.in defunctos de tota Græcanica.

Ambroſius de Mediolanenſi. Orat. funebri in fratrem Satyrũ.

Auguſtinus hoc loco à Bucero mendaciter recitato idem docet de Eccleſia Italica, quia de Oſtienſi agit diſertè, vbi eius mater eſt mortua. non autem de ſua Hipponenſi, quod comminiſcitur Bucerus. Nondum enim Auguſtinus erat clericus, nedũ Sacerdos aut Epiſcopus Hipponenſis. Sed tu vide. 10. Confeſſ.cap.12. & ſequent.

XII.

Lutherani ſuum ipſi Lutherum quem & patrem dictitant reuerendum & tertium adeò Heliam, mendacijs onerant: Vt

1. *Paſtor ille N.ad vadum Hyeræ (Erdfordiæ) vſuras ſe exercere iactitans iuſſu Lutheri: quod ait falſum eſſe Querela Lutheri.*
2. *Plerique Lutheranorum, & ij paſtores ipſi ac ſuperinten-*

den-

dentes: quod Lutherum hîc audis suis ipsum verbis conque-
" rentem. Quinetiam sermones (inquit Lutherus in libello, cui
" Querela nomen factum est à Ioachimo Camerario, ait Stol-
" tius, inter alia de suo discipulorum mutuo inter ipsos dissidio,
" ac sacrilega in ipsum impietate peracerbè quæritans) à me cū
" amicis familiariter certis de rebus habitos annotarunt aliqui
" curiosi, & de illis commentarijs sæpe decisionem grauissimarū
" disceptationum protulerunt, et mentionem rerum hominum-
" que pro suo arbitrio his vel illis casibus accōmodauerunt. Ac
" compertum est in Lutherum, tanquam authorem non pauca
" conferri quæ vel nunquā elocutus fui: vel aliter certè quàm
" commemorantur pronunciaui.

3. Eundem in modum & Philipp. Melanchton de Nicolao Gallo, Matthia Illyrico, & alijs noui istius intestini inter Lutheranos belli coniuratis scribit, queribundus de grauissima suorum discipulorum in se impietate, annos. 57. ad superintendentes aliquot Saxoniæ. Sed in articulo, inquit epistola
" ad eos data, vestro præcedens membrum prorsus omitti vo-
" lo, vbi in genere docetis de corruptelis, & me & alios accu-
" satis quasi hactenus corruptelas de articulo iustificatio-
" nis docuerimus & defenderimus. Hoc falsum crimen in me
" & in alias Ecclesias conferri nolo. Scribit Gallus à nobis cor-
" ruptam esse doctrinam de pœnitētia, nec dicit vbi, in quo scri-
" pto, ac ne suspicari quidem possum, vnde sumat occasionē hu-
" ius criminis.

4. Omitto in præsentiarum illam mutuam inter Lutheranos & Zwinglianos de mendacijs in se mutuò proiectis, quibus se inuicem iugulare obnixè contendunt, criminationem multò infestissimam: non illam modò pristinam, sed belli etiam istius recrudescentis repullulantem, Classicum canentibus Ioachimo VVestphalo & Sneppio. Sed tria verba suffecerit adnotasse, Tragicè

voci-

vociferatur Caluinus (inquit Ioachimus VVestphalus in Confess. de Eucha.) me consensus nomen arripuisse ad renouandum incendium, tantoperè odisse pacem, vt non alia de causa effusum sit venenum, nisi quia ægrè tulerim Sacramentarios idem sentire & loqui. Videte grandia mendacia & astutiam, & cæ. Et paulò post. Adauget istam vanitatem alio insigni mendacio, cùm scribit (Caluinus) me hostiliter impugnare eandem doctrinam, cui anteà faueram, Quid mirū, clarißimos viros D. Philippum, D. Crucigerum & Vitum Theodorum à Caluino pertrahi in Sacramentariorum societatem, quātumuis ex professo dānauerint eos scriptis suis, cùm me faciat fautorem sacramentariæ doctrinæ, quem eundem persequitur tanquam infensißimum illorum hostem? Quando verò faui Sacramentarijs? & c.

2. COR. 11

Nam istiusmodi Pseudoapostoli operarij sunt dolosi & fraudulenti, transfigurantes se in Apostolos Christi. Nec mirum, ipse enim Sathanas transfigurat se in angelum lucis.

SIGNA PSEVDOAPOSTOLATVS NOSTRI HAEC SVNT.

CANDIDO LECTORI atque veritatis studioso.

HAnc pseudologiarum vanissimarum, quibus suum istud nouum constabilire conantur pseudoeuangelium aduersarij, tabulam C. L. ex Oratione reuerendi D. D. VVilhelmi Lindani collegimus, vti & alias non-

nullas, qua Episcopos catholicos ad Ecclesiæ per scholas Ecclesiasticas instaurandas hortatur reformationem, viã & rationem ostendens longè facillimam (velint tantum illi ex animo) qua vigentes nunc pasim hæreses euertãtur & profligentur, per doctiorem videlicet Pastorum pietatem. Vbi author ingenti congesta mendaciorum, calumniarum, Sophismatum, strophararum, peruersionũ de Græco & Hæbraico corruptelarum & mendarum veteribus scriptoribus illitarum & afflictarum, ex Confessione Augustana, VVirtenbergensi, Saxonica, ex Melanchthone, Bucero, Brentzio, Caluino, & cæt. farragine, huius causæ bonitate, plerophoria, & euidentia fretus, Euangelicos istos legis Corneliæ de falsis peragens reos, de scripturarum diuinarum & scriptorum veterum sacrilegijs, deprauationibus, ac peruersionibus profitetur se de horum omnium veritate audere talionis pœna experiri vel ipsis principibus protestãtibus iudicibus.

Tabula Sexta,

EPITOMEN HABET DOctrinæ verè Euangelicæ, Catholicæ & Apostolicæ (quoad dogmata nunc tempestatis controuersa) liquidò scripturis & vetustiss. Patrum ante annos. 1000 clarissimorum testimoniis corroboratæ atque contestatæ, in gratiam piorum omnium

mnium, qui ſuæ ſunt tanto in hæreſeôn incendio vbique ferè accenſo ſalutis æternæ ſoliciti, quibuſúe aliorum ſalus cùm erudienda tum obmunienda eſt credita, ſtudioſè admodum collecta atque concinnata.

Candido Lectori.

HVius quidem doctrinæ Catholicæ ac proinde Euangelicæ veritas multis ſanè voluminibus oſtendenda eſt atque confirmanda: quod Panoplia noſtra Euangelica meliori ex parte expeditum dabit. In gratiam tamen fratrum infirmiorum inſeruimus locorum aliquot indicia pro Tab. anguſtijs, vnde illius petatur corroboratio. Quæ ſic num. ſignantur, te ad ſuperiores remittunt Tabulas numeris diſtinctas.

PARASCEVE IN TAbulam Sextam.

NE caliginis aliquid ex vaniſsimis iſtis alijſue innumeris, quibus ſcatent aduerſariorum ſcripta, mendaciorum hic de plurimis commemoratorum fumis clariſsima Catholicæ fidei veritas contrahat: aut ex peſtilentiſsimis illis renouatis priſca de hæreſeôn execrandarum lerna venenis, ne quis contagij

aliquid incautus hauriat, pijs in Christo fratribus suę salutis non oblitis, & serpentem illum antiquum studiosè cauentibus operæpretiũ nos facturos speramus multò maximum, si Tabellam superioribus appendamus Colophoniam, vnde quasi de Narthecio salutare aduersus grassantes paßim doctrinæ variæ atque Antichristianæ pestilitates petatur aut pharmacum, aut forte antidotum. Fuerit sane alijs Amuletũ, alijs etiam Moli atque Panacea. Attexueramus doctrinam Catholicæ & Apostolicæ oppositam, vt Anthithesis vtriusque doctrinæ Christianæ & Antichristianæ, Euangelicæ & Pseudo euangelicæ plena esset, ac omnibus conspicua. Verùm pijs quibusdam dissuadentibus aliud in tempus reponetur.

REGVLA FIDEI EST VERBVM DEI per Apostolos Ecclesiæ Catholicæ initiò euãgelizatum 1. Pet. 1. Vide infrà, nu. 32. Tab. 1. nu. 40. 2. Thessalo. 2. Hebræor. 11.	1. *QVicunq; fide verè Christiana & Euãgelica Deo placere studet, non solùm recipit symbolum, quod Apostolorũ & est & dicitur, sed scripturã etiam vniuersam Canonicam, insuper & quæcunque per traditionem Apostolorum initiò accipit Catholica Christi Ecclesia. Inter hæc autem nũc enumerata ista ferè sunt hac tabula comprehensa, quæ aduersus hæreses nunc tempestatis paßim grassantes animus verè Christianus tum constanter obtinere, tum tueri pro virili debeat, si modò fidem suam Christianam, sine qua salus æterna nulli constare potest, vult illibatam & incontaminatam.*
SACRAMENTA.	2. *Sacramenta esse septẽ, hoc est Sacra & efficacia diuinæ gratiæ et beneficij* { *Baptismum, Confirmationem,*

signa

signa: quibus Christus Dominus nos sibi sacrat, sanctificat & sanat, ex Con. vniuersali. 8. Flo. an. 1438. toto ex orbe Christiano congregato. Singula videbis suo quodq; loco confirmata.

{ Eucharistiã, Pœnitentiã, Ordinem, Matrimonium, Extremã Vnctionem.

3. Eadem esse efficacia signa per quoscunque ministros, etiam malos publicè, adeoque Doctores impios, Augustinus contra epist. Perme. cap. 2.

4. Infantes omnes nasci peccato originali infectos. Vide Tab. 1. num. 2.

5. Infantes sine Baptismo non saluari. Vide Tab. 1. nu. 8

6. Exorcismum Baptismo præmittendum. Tab. 1. nu. 3.

7. Abrenunciationem præmittendã. Tab. 1. num. 4.

D. Aug. lib. 6 contra Iul. c. 8.

8. Aquam fontis consecrandam Tab. 1 num. 5.

Ioan. 3. Ephe. 5

9. Baptismum requirere aquam elementum. Tab. 1. num. 6.

Ioan. 3.

10. Infantes baptizandos. Tab. 1. num. 7.

Actor. 19.

11. Baptismum Christi esse aliud à Ioãnis Baptistæ. Tab. 1. num. 9.

Ioan. 3.

12. Paruulos renasci, non nasci Dei filios. Tab. 1. nu. 10.

13. Baptizatos esse oleo vngendos. Tab. 1. num. 11.

I. BAPTIS.

14. Baptismum plenè tollere peccata semel

M A. Ephe. 5. Aug. de nupt. et cōcu. li. 1. c. 23 & 26. Vide. 2. cont. Iul. et lib. 6. c. 5. 6. & . 8.

melomnia, ita vt non sint. 1. Cor. 6. Qui semel lotus est, non eget nisi vt pedes lauet, sed est mundus totus. Io. 13. Concupiscentiam igitur reliquam non esse peccatum propriè, sed eius effectum & causam ad peccatum inuitantem. Romanorum cap. 8.

II. CONFIR. Actor. 18

15. Confirmationem esse Sacramentum. Concil. Florent. Tab. 2. num. 12.

16. Quod Chrismatis illinitione per Episcopos confertur. Tab. 1. nu. 13.

III. EVCHARISTIA. Ioan. 6.

17. Eucharistiam esse Sacramentum, quo vegetati in Christo manemus, fouemur, alimur & excrescimus in virum adultum. Io. 6. Concil. Florent.

Lucæ. 22.

18. Eucharistiam continere verum ac præsens Christi Domini corpus, de virgine natum & in cruce passum. Tab. 1. num. 17. 1. Corinth. 11.

Lucæ. 22. 1. Corinth. 11.

19. Eucharistiam non habere panem & vinum, sed meras eorum species, ac qualitates tantùm, non item substantias. Tabula. 1. num. 18.

Lucæ. 22. 1. Corinth. 11.

20. Eucharistiam esse non solum alimentum, sed & holocaustum, hoc est, sacrificium, non commemoratiuum tantum, aut Eucharistiam etiam, sed & propitiatorium, quod tam defunctis prodest, quàm viuis. Sic Apostoli, testibus Chrysostomo Homil. 69. ad populum Antiochenum, & ad Philippenses cap. 1. Damascen. Oratione in defunctos. Augustino, Sermone. 32. de verbis Apo-

Cypri. lib. 2. epistol. 3. Malachiæ. 1.

Augu. Enchiri. cap. 110.

Apostoli: & tota Africana Ecclesia, ante Cypriani ætatem, teste ipso epist. 9. lib. 1. Tabul. 5. num. 2.

Communio S. Eucharistiæ.

Vide Aug. epist. 118. Vnde c. 6. validū petatur argumētū, et ad hanc rem tuendam atq; constituendā mirificè idoneum.

21. Eucharistiam sub vtraque sui specie verum ac totum Christū habere. Concil. Florent. Qui alterutram igitur accipit, totum etiam accipere Christum. Vnde non est necessarium Laicis vtriusque speciei communionem accipere. Concil. Vniuers. Constantien. Cùm olim apud priscos liberum fuerit, vel vnam vel vtramque accipere. Clemens Alexandrin. 1. Strom. & cùm vigerent Manichæi Romæ. Item Hieronymi ætate, lib. contra Iouinianum, & aliâs. Vide Ambrosium de fratre Satyro, Orat. funeb. & Bedam lib. 2. cap. 5. & lib. 4. cap. 24. de historia Ecclesiæ Anglicanæ. Non enim est omnibus à Christo præceptum, vtranque speciem sumere, alioqui & infantibus esset sic communicandum: quod & aduersarij negant. Vide Palladium Macario.

Adoratio.

Gestatio.

22. Eucharistiam rectè seruari, quia PP. prisci Apostolici seruabāt, Irenæ. apud Eusebium libro. 5. cap. 23. Concilium Nicænum cano. 14. Hieronymus ad Iouinianū, & de Exuperio, epistol. ad Rust. Adorandum esse ipsa postulat religio, quæ Deum vbique agnoscit Deum, siue cum Magis in domuncula, siue in Eucharistia cum Aug. epist. 120. ca. 17 & in Psal. 21. ac D. Eusebio Emisseno. 4. homil. in Pascha. Gestationē verò probet ipse pij

operis finis & usus, in quem circumfertur: siquidem non ad theatricum gestatur spectaculum, sed ad excitandam fidelium & piorum spectatorum fidem & pietatem, ut pro ea necessitate, cuius aut depellendæ aut impetrandæ gratia circumfertur, orent ardentiùs, ac comprecentur confidentius maximum sibi à Deo Opt. Patre per filium intercessorem hic præsentem, & illic pro nobis interpellantem polliciti patrocinium, & impetrandi auxilium. Vide Irenæum apud Eusebium libro 5. cap. 23. Solenniter transmittebatur Romæ Eucharistia Episcopis Catholicis.

23. Eucharistiæ mysteria ritè celebrari, si vel unus de sacrificio edat: fit enim, quod Dominus fieri iußit, Hoc facite. Tam enim fit per unum, quàm per multos: quos nullus excludit, sed sua ipsi culpa suam animarum famem non communicando sæpius augent. Sic olim infirmi soli. Sic & Chrysostomus conquerebatur, quod solus altari aßisteret.

Missa Latinis, quod Chrysost. ἀπόλυσις dimissio populi.

24. Missam, id est, sacram illam Apostolicam Actionem, cuius in fine populo dicitur, Ite missa est, id est, dimißio, ritè pro quolibet fieri Christianorum usu ac necessitate. Augustinus de Ciuitate Dei, lib. 22. cap. 8. pro fuganda Cacodemonum vexatione. Sic & Missa Basil. & Chrysost. pro pace, fructibus, nauigantibus, &c.

25. Quia homo dum hac in vita degit per

IIII. POENITENTIA.

Liberum arbitriū.

per liberum suæ voluntatis arbitrium, tam in actionibus salutis, quā ciuilibus, potest ex bono fieri malus, (sicuti & contrà, gratia adiutus) ideo & pœnitentiæ Sacramentum est à Christo Domino omnib⁹ à Baptismi gratia lapsis necessarium. Acto. 8. quod tres habet partes mox explicandas. Fides autem huius Sacramenti fons est, imò quasi basis, nō pars, sicuti nec Baptismi. Porrò illa fides, qua quis firmiter credit, & certò statuit propter Christū sibi remissa esse peccata, seseq; possessurum vitā æternam, non fides est, sed temeritas: non spiritus sancti persuasio, sed humanæ audaciæ præsumptio, scripturis aduersaria & Patribus Orthodoxis ignota: qui illa spe certa docēt adultis à Deo expectāda per Sacramenta et pietatis opera. Sed illa fides ad pœnitentiā agēdā est idonea in adultis, qua verbo Dei credimus tam comminanti quàm promittenti: potißimùm verò Christū Iesum nobis propitiatorem propositū in sanguine suo, Act. 8. Rom. 3. Quanquā hæc fides, Symbolo Apostolico delineata, vti ad salutē non sufficit, ita nec ad impij iustificationem. Desiderat enim veram animi conuersionem seu contritionem, confeßionem & satisfactionē, tres Euangelicæ Pœnitentiæ partes. Concil. Florent. Actor. 8. Ioan. 20.

Fides iustificans adultos impios.

26. Contritio est dolor de peccatis propter Dei offensam susceptus cum proposito con-

2. Cor. 7.
Aug. homi. 50.

de pœnitentia. confitendi ac satisfaciendi.

27. Confeßio est diserta peccatorum (post legitimam & seriam conscientiæ inquisitionem) occurrentium, etiam occultorum, enumeratio, Sacerdoti ritè ordinato facta, vt ab eis per illum absoluatur. Ioan. 20 Quorum remiseritis peccata. Leo epist. 90. Tab. 1. nu. 22.

Ioan. 20.
Aug. homi. 50. de pœnitentia.

28. Satisfactio est persolutio pœnæ plerunque adhuc debitæ post remissam culpam, quam permanere interdum docet suo exemplo Dauid. 2. Reg. 12. Huc faciunt Canones pœnitentiales Concil. Nicæ. et ætate Cypriani. Perficitur hæc per preces, ieiunia, et similia pia opera, quæ Deo Opt. ita sunt grata, vt eius iram placare poßint eumque reddere propitium. 3. Regum. 21. Cyp. li. 1. epist. 3. & 8. Serm. de eleemosi. 1. August. Enchiri. 71. et in Mat. 12. de Niniuitis. Hierony. 2. contra Iouinianum.

Tertull. de pœnit.
Cy. ser. de lapsis.

V. ORDO.

Hebræor. 5.

29. Porrò quia religio Christiana sua quoque habet mysteria et sacra coram Deo peragenda, non ea per quemlibet fieri voluit Christus noui testamenti. Archipresbyter: sed eos quos ad illa ordinauit. Vnde & Ordo Sacramentum, quò vnà cum spiritus sancti communione consecratis potestas confertur sacra illa ministeria peragendi. Hic porrò varios habet gradus, sed Clericorum præcipui sunt Sacerdotes, quibus solis secundum Ecclesiæ ritum ordinatis data est à Christo potestas consecrandi verum eius corpus

1. Timoth. 3.
Vide Quæst. vet. & noui testamen. quæst. 9.

Lucæ.22. Ioan.20.

& sanguinem eadē offerendi, peccataq; dimittendi. Ta.1.nu.25.

Epipha. Aërio. Ambr.in.1. ad Timoth.3. Hiero.epi. ad Damas. Augu.lib.2. c.51.cōt.lit. Petil. Cyp.li.1. epist.3.

30. Inter hos quidem sunt Episcopi illis maiores & dignitate & potestate: sicuti inter eos præstāt alijs Patriarchæ: & ijs omnibus, totique adeò Christiano gregi Ecclesiæ Romanæ Episcopus, D. Petri Apostolorū principis successor. Vnde omnes ei obedire tenētur tanquā familiæ Christi seruo præposito, atq; Christi vicario.

Actor.15. Matth.19. 1.Corinth.5.

31. Hunc Sacerdotum ordinem Christus Domin⁹ duplici armauit authoritate, præter Apostolicū docendi ministeriū, puta leges ferendi, & excōmunicandi: qua suā gubernari voluit Ecclesiam.

ECCLESIA

Aug.cap. 4. con. epist. fundamēti. Hierony.contra Lucifer.

32. Est autem Ecclesia visibilis hominum cœtus à Christo Domino & Apostolis collectus, in hūc vsq; diē perpetua successione cōtinuatus in vna fide Apostolica sub Christo capite & eius in terris vicario, pastore, ac summo Pōtifice agēs. His enim notis ab omnibus Diaboli cōuēticulis secernitur.

Hiero. ad Dama.

Extra hanc vnā verā, catholicā & Apostolicā Ecclesiā nulli sperāda est salus. Sūt autē extra eā nō modò qui excommunicantur (qua pœna mortifera nihil est atrocius aut formidabilius in omni terrarū orbe) sed etiā Hæretici omnes, id est quotquot aliquē fidei articulū ptinaciter aut nō credunt, aut aliter credunt quā illa vna Christi Ecclesia, siue hic in scripturam relatus sit, siue nō.

Excōmunicatio. Augu.epist.75.

HÆRETICVS.

Origenes. Periar.

Fidei

Fidei enim Christianæ regula est, Verbum Dei, siue per Apostolos euangelizatũ, Mat. 26. 1. Pet. 1. siue à Spiritu sancto aliâs Ecclesiæ reuelatum, Ioan. 14. Vnde certa fide tenenda sunt, non solùm quæ scripturis expressè sunt prodita, sed etiam quæ per traditionẽ Ecclesiæ Catholicæ credenda accepimus, & quæ definita sunt super fidei & morum negotijs per Cathedram Petri, vel per Concilia generalia legitimè congregata.

August. de Ciui. 19. cap. 18.

33. Cæterùm quod ad legislatiuam attinet potestatẽ Ecclesiæ pastoribus à Christo datã, obseruandũ est, quicquid de festis, ieiunijs, litanijs, & alijs salutem promouentibus præcipiunt, quod neglectum, aut non obseruatum, cõscientiã hominis facit ream, etiam extra casum scandali.

Actor. 15.
August. de hære. Aërio.

34. Quadragesimam igitur, & quatuor tempora, vigilias vsitatas, & alia ieiunia, carnium abstinentia, & aliorum pro regionum varietate seruare debet Christianus cũ opinione necessitatis: sicuti & sexta feria et sabbato, & diebus Rogationum à carnibus abstinere, ac publicis Christianorum consuetudinibus se accommodare.

Ieiunia Eccl.
Augu. epist. 118. cap. 5.
Lib. 19. contra Faustum. cap. 20.

35. Hæc atque id genus cætera libertatem Euangelicam adeò non impediunt, nedum tollunt, vt eam magis promoueant, atque eius finem faciliùs nobis concilient. Sicuti nec obedientia ciuilis Magistratus, aut voti, et iuramenti obligatio. Est enim à pec-

Libertas Euangelica.
Ioan.
Epiphan. Aërio.

catis libertas & ijs omnibus, quæ animum quoquo modo impediunt, quò minùs Deo totus seruiat.

VI. MATRIMONIVM.

36. Verùm quia post Baptismum in nobis manet carnis stimulus, & Ecclesia est propaganda, ne quis igitur illo victus à gratia excidat, institutũ est à Christo Matrimonium, quo Sacramẽto Christi cum Ecclesia coniunctionẽ significante coniugibus gratia datur, qua adiuti, iura Matrimonij castè peragãt, liberosq; Christo Domino educẽt atq; instituant: quod propterea tam est indissolubile, vt nullo casu post consummationẽ dissolui queat altero superstite, qualiscunq; tandem fuerit: etsi ob fornicationẽ liceat dimittere, nunquam tamen alteram licet ducere, Concil. Milet. cap. 17.

Ephe. 5.

Marci. 10.
1. Corinth. 7.
Augu. de nuptijs lib. 1. cap. 10. & de bo. con. cap. 7.

37. Sed quia hoc vitæ genere virginitas & continentia Deo optimo gratior est, ideò rectè voto firmati, sicuti & alia, Deo Opt. offertur: cuius tanta est obligatio, vt si quis pòst contrahat, non modò sit irritum, sed incœstum etiam connubium: quod & de Clericis maiori Ordine initiatis est sentiendum. Vide Epiphan. Apostolicis.

1. Corinth. 7.
Hier. cõtr. Iouin.
Augu. in Iouini.
Epipha. in Apo.
Aug. in Psal. 75.
De Ci. li. 17. ca. 4.
Apostolos vouisse paupertatem.
Amb. D. Vir. vouisse virginitatẽ.

VII. EXTREMA VNCTIO.

38. Quò denique fortiores mortis acerbissimæ agonem depugnemus ac peccatorum reliquijs expiati sponso nostro Christo Iesu hoc exilio liberati præsentemur, appositum est à Christo Domino Sacramentum, quod Vnctione, quam dicimus extre-

mam

mam, confertur. De hac loquutum esse D. Iacobum testatur Chrysostomus lib. de sacerd. Innocent. epist. ad Eugubinum.

Iacobi.5.
Concil. Florent.

39. *Quanquam interim nemo nostrum sine peccatis viuit, sed quæ Dei irã, vt nõ merentur, aut à regno nõ excludunt, ita oratione Dominica, eleemosynis, ieiunijs, etc. purgantur aßiduè. Cæterũ quãdiu inter hostes infestißimos Diabolos versamur, nullam nobis esse securitatem, sed cũ timore ac tremore incolatus nostri tempore salutẽ esse operandã, vt per bona opera vocationẽ nostram certã ac firmam faciamus, semper soliciti, ne qui stamus, concidamus, peccati fallacia decepti. Porrò dum cadimus, ac scelere nos polluimus, peccatóue mortali offendimus, non fidem semper nisi infidelitate amittimus: semper verò spiritum sanctum à nobis expellimus, iramq́ Dei sempiternam commemoremur.*

Securitas salutis nulla.
1.Ioan.1.
Aug. Ench. c. 70. 71. & 76.
2. Petri.1.
1.Corinth.10.
Hebræor.3.
Sapient.1.

OPERA.

40. *Hisce septem Catholicæ Christi Ecclesiæ Sacramentis adiuti & instructi, vitam viuimus Christianam: quæ cũ actuosa sit, fieri non potest, vt bonorum operum sit sterilis. Hæc autem opera bona Deo non modo grata sunt, eique per se (quia ex Christi spiritu, imò in Deo sunt facta) placita, verique cultus, Luc.2. sed merita etiam tã præmiorum hac in vita, quàm posteà, vita adeò ipsius æternæ. Sunt enim ita iusta & perfecta, vt eis legem Dei pij impleãt, Roman.*

Philip.1.
1.Corinth.15.
Ioan.3.
Cultus Dei.
Merita.
Aug. epist.106.

Legis impletio. man.12. Imò vt seuerum Dei iudicium sustinere queant. 1. Timot.4. 1. Ioan.4. Augustinus epist.106.

41. Adhæc non suis modò prosunt authoribus, dū iram Dei placant, ne nos iudicet ac puniat: sed & alijs quoq, pro quibus ea pij aut suscipiunt, aut Deo offerunt, ad peccatorum adeò expiationem tam mortuorum quàm viuorū: vt Deus videlicet misericordiùs cū eis agat, quàm alioqui erat acturus. Hæc Augu. verba vide ser.32. de verb. Apo. Ench.cap.110. Vide de Ciuit. Dei, lib.21.cap.27.

1.Corinth.11.
Aug. Enc.c. 61.

INDVLGENTIÆ.

42. Quinetiā prisca illa Apostolica ecclesia propter aliorum piorū opera Pœnitentibus olim ex more mitigabat pœnam alioqui luendā, teste Cypria.lib.3.epi.15.16.et.18. Tertull.de pœniten. Imò illi Corinthio incæsto aliquid pœnitētiæ agendæ remisit & donauit Paulus, ait Theod. & Oecume. & Theoph. 2. Cor.2. propter Timothei preces & aliorū collugentiū tristitiā. Quare indulgentiæ, quæ pœnarū sunt remissio et imminutio, salutares sunt, ac verè, quod sonāt efficiunt. Concil. Lateran. Viennen.

2.Corinth.2.

PVRGATORIVM.

43. Quia verò Christianorum hac vita exuli defunctorum tria sunt genera: 1. Beatorum, cum Christo regnantium. 2. Damnatorum infinitate tormentorum miserum. 3. Purgandorum à peccatorum reliquijs: sicut primum nullo nostro eget auxilio, &

secun-

secūdum nullo iuuari potest patrocinio: ita tertiū varijs modis iuuari, & à pœnis, quas pendit, potest liberari nō viuorū tantū præcibus, eleemosynis ac ieiunijs, etc. sed salutari etiā Dominici corporis sacrificio, ait August. ser. 32. de verb. Apost. De Ciui. Dei 21. c. 13. Enchir. 110. Tab. 1. num. 21. & 36. Imò ipsi Apostoli pro mortuis offerendū docuêre, ergo & purgatorium agnouerunt, teste Chrysost. homil. 69. ad Antioch. August. loco iam cōmemorato. Gregorio Nisseno, & tota totius Africanæ Eccle. synodo. Cypria. lib. 1. epist. 9.

2. Machab. 12.

Vide Tab. 1. nu. 36.

SANCTOrum imagines & reliquiæ.

44. Beatos autem homines rectè veneramur ac imaginibus colimus, atque festis, ex traditionibus Apostolorum. Ta. 1. nu. 32. et seq. Eorum reliquias honoramus, quas & peregrinationibus cohonestamus. August. epist. 103. quum apud eas Deus per sanctos miracula operetur :- quos rite ad auxilium ferendum aut mala deprecanda inuocam', vt eorum meritis & intercessione adiuuemur. August. de Ciui. dei. lib. 22. cap. 8. & contra Faustum lib. 20. cap. 21. Vide et D. Hieronymum in Threnos.

45. Porrò illæ purgandorum animæ à pœna peccatis debita sua absolutæ tempore non dormiunt vsque ad iudicium, sed cum Christo suo Domino regnant in cœlis beatæ: quò vt & omnes pios transferat Dei filios suos fratres, venturus est ad iudiciū.

Philipp. 1. Ambro. in Lucam. 22. cap.

Sed

Aug. in Psal. 119.
Actor. 1.
Marci 13.
Ioannis. 11.
Augu. de Ci. Dei, lib. 18. cap. 53.
Augustinus.
Hilarius.
Ambrosi. in Lucam. 9.

Sed quo demum anno aut mense, omnibus est incognitum, vt credentibus & viuentibus in eo reddat vitam æternam: qui verò non crediderunt, aut credentes malè egerunt, ignem æternum, qui paratus est Diabolo & angelis eius.

Aug. Hæc mea fides est, quia fides Catholica est. Hila. Veritatis autem ministros vera decet profiteri. Ambro. Christũ enim negat, qui non omnia, quæ Christi sunt confitetur.

PIIS LL. FIDEIQVE VERE Euangelicæ Studiosis, VVilhelmus Lindanus, S. Th. Doct. S.

HAsce Tabulas à pijs FF. aliquot fideique Catholicæ studiosissimis mira & accurata simul diligentia nostris ex scriptis, quæ in istius tempestatis paturimus hæreses & Ecclesiæ deformationes, collectas, in vestri gratiam in lucem edere voluimus, quo Christianæ fidei integri bonisque operibus exornati vitam capessatis æternam. Rogo autem vos FF. vt obseruetis eos qui διχοστασίας dissentiones & scandala contra doctrinam quam vos didicistis, gignunt, vtque ab illis declinetis. Huiuscemodi enim Domino nostro Iesu Christo non seruiunt, sed suo vẽtri, & per χρηστολογίας blãdiloquentias & εὐλογίας assentationes decipiunt simpliciorum corda. Valete in vna Christi Iesu fide incolumes.

Catholicæ Christi Iesu Ecclesiæ, eiusque filiorum omnium iudicio vniuersà & dicta & indicta summissa sunto.

Chronologia

SANCTISSIMORVM ECCLEsiæ Christianæ Patrum Scriptorumq; clarissimorum iuxtà ac vetustissimorum, quibus testibus verbum Dei Euangelicum in Panoplia nostra Euangelica tam enucleatur, quàm explanatur: accurato admodum studio concinnata, in aptumqúe annorum ordinem digesta atque in seculorum seriem disserta, per VVilhelmum Lindanum Dordracen. Sac. Theol. Doctorem & Profess. Primarium in Academia Tylinghana.

PRIMVM ECCLESIAE CHRISTIANæ seculum, quod veteribus dicebatur Prima Apostolorum succesio, Eusebius lib. 2. capite. 13.

9. Mat-

Anno domini Christi Iesu à Natiuitate	Anno ab ascensione	
42.	9.	*Mathæus Euangelista.*
45.	12.	*Marcus.*
50.	16.	*Lucas.*
		Paulus.
		Petrus.
66.	33.	*Ioannes Theolog. Euangelista.*
		Iacobus Apostolus.
		Iudas Apostolus.
	50.	*Apostolorum Canones certò Apostolici.*
		Martialis vnus ex.72.discipulis.
		Abdias.
		Dionysius Areopagita, Archiepiscopus Atheniensis à Pauló creatus.
		Demophilus Therapeutes.
		Clemens Romanus.
60.		*Euodius Petri successor Anthiochiæ primus.*
		Polycarpus.
70.		*Papias D. Ioannis Euangelistæ auditor.*
		Ignatius Petri successor tertius Antiochiæ.
80.		*Castor Agrippa.*
		Quadratus Atheniensis.
		Egesippus.
90.		*Iudas Danielis interpres.*

SECVNDVM ECCLESIÆ CHRISTIANæ seculum, quod ex Apostolorum schola natum, meritò dixeris martyrum seminarium.

Anno à Christi natiuitate

100. *Alexander Ro.martyr.*
Sixtus Roman.martyr.
110. *Tertullianus.*
120. *D.Iustinus Philosophus martyr.*
Tatianus eius discipulus.
140. *Dionysius Corinthius.*
Apollonius.
Policrates Ephesius.
150. *D.Irenæus Lugdunensis Episcopus.*
170. *Serapion septimus Antiochenus Episcop.*
180. *Clemens Alexandrinus.*
Victor Romanus.
Zepherinus Romanus martyr.
190. *Rhodon.*

TERTIVM ECCLESIÆ CHRIstianæ seculum, quod martyrum messis iure appelletur.

Anno à Christi natiuitate

200. *Minutius Felix.*
210. *Hypolitus Episcopus.*
220. *Origenes.*
Dionysius Alexandrinus.
Gregorius Neocæsariensis.
Thaumaturgus.
Vrbanus Rom.martyr.
Pontianus Rom.martyr.
Anth.Rom.martyr.
230. *Cyprianus Carthaginensis.*
Cornelius Rom.martyr.
Stephanus Rom.martyr.

Pon-

250 Portius Cypriani diaconus.
270. Arnobius.
280. Methodius Eubulius.

QVARTVM ECCLESIÆ CHRIstianæ seculum, quod florentis Ecclesiæ hortum recte dixeris.

Anno à natiuitate Christi

300. Dydimus Alexandrinus.
Eusebius Cæsariensis.
310. Lactantius Firmianus.
320. Reticius Augustodunensis.
Eustachius Antiochenus.
Iuuencus.
Victorinus Pictauiensis.
Apollinarius.
Hilarius.
324. Primum Concilium Nicænum.
330. Athanasius.
Eusebius Emissenus.
Theophilus Alexandrinus.
540. Nectarius Constantinus
350. Chrysostomus.
Basilius.
Nazianzenus.
Optatus Mileuitanus.
Gregorius Nyssenus.
Aurelius Prudentius.
360. Ambrosius.
Philastrius.
Damasus.

Anno à Christi natiuitate

D. Ephrem.
370. Secundum Cõcilium Constantinopolitanũ.
Epiphanius.
Palladius.
Victorinus.
380. Siritius Romanus.
Hieronymus.
Proclus Constantinopolitanus.
Caßianus.
Hesychius.
Pont. Paulinus Nolanus.
Ioannes Caßianus.
Vigilius Tridentinus.

QVINTVM ECCLESIAE CHRIstianæ seculum quod adultæ germen dicas.

400. Augustinus.
Petrus Diaconus.
Maximus Tauriensis.
Cælestinus Romanus.
Innocentius primus.
410. Claudius.
Marius victor.
Prosper Aquitanus.
Primasius.
Iunilius Africanus.
Vincentius Lirinensis.
425. Tertium Conc. Ephesinum.
Leo Magnus.

Anno à Christi nati-

Cyri

Cyrillus.
Proba Falconia.
430. Theodoretus.
455. Quartum concilium Calchedo.
470. Petrus Chrysologus.
Alcimus Auitus Vienn.
480. Fulgentius.
Monimus.
Gelasius Romanus.

SEXTVM ECCLESIAE CHRISTIAnæ seculum, quod non tam illustribus scriptoribus, quàm pijs, Deoque Optimo Max. gratissimis fœcundum viris, doctrinam Euangelicam satis superque confirmatam, Martyrum nepotibus per manus traditam, in hæc vsque tempora inuiolatam incorruptamque prodidit atque transmisit.

Anno à Christi natiuitate.

500. Anastasius Antiochenus.
Boëtius.
Victor Africanus.
Iustinianus Imperator.
Faustinus episcopus.
Caßidiorus Romanus.
Arator subdiaconus.
550. Gildas Britanus Monachus.
555. Quintum Concilium Constantinopolitanū.
Liberatus Archidiaconus Carthaginensis.

APPENDICVLA SCRIPTORVM vetustissimorum Græcorum Theologorum, quorum ætas adhuc certa nobis N.L.

Procopius Gazæus.
Olimpiodorus.
Nonnus Panopolitanus.
Eustachius Thessalonicus.
Photius.
Gennadius.
Oecumenius. Euthymius.
Germanus archidiaconus.
Constantinopolitanus.
Dorotheus Tyrius.
Michaël Syngelus.
Ierosolymitanus.
Euodius Diaconus.
Photius Patriarcha.
Constantinopolitanus.
Pachimeres.
Cyrus Prodromus.
Leontius Cyprius.

EX PHOTII PATRIARCHÆ CONstantinopolitani lectionibus antiquis.

Theodorus præsbiter, & alij quidam Theologi.
Dionys. Areopagitæ interpres.

HISTORICI.

Eusebius Cæsariensis.
Ioannes Antiochenus.
Marcellinus Comes.
P. Orosius.
Prosper Aquitanicus.
Theophanes. Suidas.
Nicephorus.
Eutropius.
Seuerus Sulpitius.
Paulus Diaconus.
Iornandes.
Victor Aphricanus.
Ælius Lampridius.
Am. Marcellinus.
Gildas.
Beda.
Sigebertus.
Helmoldus.
Preculphus Lixo.
Palmerius.

PHILOSOPHI ET HÆRETICI, quorum testimonijs Euangelij veritas hic aut confirmatur aut illustratur.

Basilides.
Carpocratici.
Proclus Origenista.
Arrhius.
Eunomius
Philostorgius.
A. Iulianus Apostata.
Porphyrius.
Maximus Medaurensis.
Faustus Manichæus.
Arrhiani in Africa.
Ioannes Hussius.
Martinus Lutherus.
Philippus Melanchton.
Seruetus. Caluinus.
& alij.

FInis Catalogi Autorum, quos nobis quidem isthac in librorum vetustissimorum penuria ac fame agentibus consulere dabatur: quorum sententiis sanè perspicuis DOCTRINAM, toto passim orbe Christiano adhuc obtinentem, contestatam facere studebamus atque demonstratam hisce quinque, de Verbo Dei Euangelico, libris verè Catholicam esse atque Orthodoxam, nobisque hactenus puram putam fuisse perpetuo maiorũ sensu atque consensu proditam. Adeoque non esse humanam aut Diabolicam, vt re vera sit illa cœlestis ac Diuina, ipsissimaque adeò Euangelica per DD. Christi Iesu Apostolos Ecclesiæ Christianæ per orbẽ cõditæ principiò clarissimo viuæ vocis præconio Euangelizata ac promulgata, miraculis cælestibus confirmata, Martyrijs heroicis obsignata, & semel Catholicè in manus tradita: in finem vsque istius pessum euntis mundi posteris prodenda.

FINIS.

Abschrifft Doctor Jacobs Andree u...
tetel seines brieffs tegū dess Steph...

Clage und Grosse Antwort, uf die ...
gemainde [illegible] gegen [illegible] ...
Steinmetz, so ... Stephil...
verantwortt